

Nr. 12

PRIS KR. 2.00

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Forretningsfører O.r.sakfører LEIV A. BRECKE, Torggt. 1, OSLO

Bladet sendes gratis til medlemmer av klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Arsabonnement Norge kr. 16,—. Annual Subscription all Foreign Countries kr. 20,—.

Annonsepriser—Advertising rates:

1/1 side (page) kr. 150,—, 1/2 kr. 80,—, 1/4 kr. 50,—, 1/8 kr. 30,—, 1/16 kr. 20,—, payable in Norwegian kroner or foreign exchange at current rates.

Samlerannonser: (for medlemmer av forbundsklubber og faste abonnenter) kr. 1,00 pr linje, minimum kr. 5,00, (omfatter ikke annonser angående salg av merker, samlinger og rekvisita).

Bare forskuddsbetalte samlerannonser blir tatt inn.

Tidsskriftet utkommer 11 ganger i året, den 15. i hver måned. Dobbeltnr. juli/august sendes ut 15. august.

Annonser må være forretningsføreren i hende senest den 1. i den måned bladet sendes ut.

Forbundets postgironummer er: 69 268 — Bankgironummer er: F 8299 B/179.

Trykt hos Ed. B. Giertsen A/S, Bergen.

INN H O L D

	Side		Side
Henrik Sjøfareren	163	Norges Byposter — 2. del	176
Den ansvarlige og den uansvarlige	164	Førstedagskuverter	180
Håndboken kommer	165	Motiv og tema	181
Frimerkepressen går	166	«Bergen 1961»	183
Norgeskatalogen nr. 53 pl. IV	168	Håkonshallfrimerkene	183
4 øre Porto (NK nr. 9 b)	169	Bidrag til studiet av Norges brevkort	183
Feltpost fra Finnland	170	Stemplingsvignetter etc — SLUTT	184
På ære og samvittighet	171	Juniorspalten	185
Innbinding av NFT	173	By- og Bygdenytt	185
Bokhyllen	174		

Redaksjonen avsluttet 27. november 1960.

PRISLISTE OVER NORSKE FRIMERKER

og førstedagsbrever september 1960

utgitt av Norsk Frimerkehandlerforening.

til salgs i alle frimerkeforretninger.

Pris kr. 1,50 + porto 20 øre.

ALLE NORSKE FRIMERKER

kjøpes kontant. Innkjøpsliste (mars 1960)
over brukte og ubrukte frimerker samt
førstedagsbrev sendes mot 70 øre
i ubrukte frimerker.

ANTON HOLMBOE

Frimerker en gros.

Prof. Dahls gate 53 B, Oslo. Telef. 55 12 25.

Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Godt utvalg

i norske og skandinaviske frimerker.

Pakker fra alle land.

Albums - Kataloger - Rekvisita etc.

S. D. MELBYE

Frimerkeforretning

Universitetsgaten 11 - Oslo

Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

BYTTERINGEN TAASTRUP — DANMARK

Vi optager nu ogsaa norske samlere i vores
byttering — og beder interesserede skrive efter
bytteregler, eventuelt prøvesending.

*Byttingen Taastrup - Parkvej 29,
Taastrup - Danmark.*

Norsk Filatelistforbund

ønsker alle samlere

GOD JUL

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

Redaktører:

F. C. MOLDENHAUER JR. (ansv.) og EIVIND EVENSEN

Redaksjonens adresse: Postboks 49, MINDE—BERGEN

NR. 12

DESEMBER 1960

19. ÅRG.

Henrik Sjøfareren.

Av Abr. Od fjell.

I 1894 utga Portugal en serie frimerker til erindring om prins Henriks 500-års fødselsdag den 4. mars 1394. Videre er prins Henriks bilde i «Alt for Nasjonen» serien i 1935 og nu fikk vi igjen en frimerkeutgave om ham i anledning av at det i år er 500 år siden han døde.

Prins Henrik var født i Oporto den 4. mars 1394. Han var tredje sønn av kong João I og dronning Philippa av Lancaster (engelsk prinsesse). «Det var Askeonsdag» sier de gamle krøniker. Men selv om det var Askeonsdag dempet det ikke på de store festligheter i anledning prinsens ankomst til den gamle stad Oporto, og krønikeren beretter videre: «at de rike borgere av Oporto feiret begivenheten stort idet de brukte mere enn ett tusen fem hundre pund til ære for prinsen, tross det var Askeonsdag». Begivenheten ble også feiret i Oporto i 1894.

Hans barndom og ungdom var rolig, hans bror, kong Duarte, skrev om harmonien i familiekretsen således: «Det var aldri strid eller mangel på kjærlighet mellom mine brødre og meg takket være vår Gud....» og takket være oppdragelsen av foreldre og lærere. Dette var tiden da feudalismen mistet litt av sin makt overfor borgere og konge. Det gjentaes at dronning Philippa's gode innflytelse gjorde seg gjeldende ved sitt måtehold og sin beskjedenhet fra det

engelske hoff. «Vi regner oss som meget lykkelig», slutter kong Duarte, «ved å ha så ærbare foreldre.»

I det 14. århundre var maurerne fordrevet fra landsdelen Algarve — deres siste besittelse i Portugal — dette etter mange hundre års krig. I 1411 ble det sluttet fred mellom Portugal og Spania etter mange års stridigheter. Det er vanskelig å si når Henriks interesse for det offentlige ble vakt. Kirkens utrettelige kamp imot den

Fortsatt side 172.

Den ansvarlige —

— og den **U**ansvarlige.

I Norge er det trykkefrihet. Denne borgerrettighet er slått fast i Grunnlovens § 100, og bekreftet gjennom vår tilslutning til FN's Menneskerettighetserklæring av 10 desember 1948, i § 19. Hva er så trykkefrihet? I leksikon står det «retten til fritt, d.v.s. uten forhåndskontroll fra offentlige myndigheters side, å offentliggjøre sine tanker i trykt skrift». En fri presse er en av grunnpillarene i vårt demokratiske samfunn, og at dens makt er stor karakteriseres best ved betegnelsen den fjerde statsmakt etter den lovgivende, den utøvende og den dømmende. Å være redaktør er derfor en ansvarsfull jobb. På den ene siden må det tas hensyn til trykkefriheten, men på den annen må heller ikke leserne føres på avveie gjennom gale opplysninger til skade for individ og samfunn.

Når vi har tatt for oss trykkefriheten her i årets siste nr. så er det av den grunn at en innsender beskyldte oss for sensur og slo fast at Norsk Filatelistforbund ikke hadde noen fri presse fordi vi ikke ville ta inn en artikkel spekket med personlige angrep på navngitte personer. Det er her vi vil sette fingeren på en vesentlig side ved trykkefriheten. Begrepet en fri presse innbefatter ikke at alt mulig skal komme på trykk. Og dessuten, hvilken glede ville våre lesere ha av et personlig oppgjør mellom et par Oslofilatelisten. — Slikt ordnes på kammerset — ikke i avisen. Og en ting til, hvis noen tror at de oppnår spalteplass ved å true med utmelding av Forbundet og danne sitt eget personlige Forbund tar de skammelig feil. For ikke å bli misforstått så sikter vi ikke til den harmløse meningsbryting mellom Arnstein Berntsen og Odd Grahm.

Det er forresten mye rart folk tror har filatelistisk interesse. Et tema som ofte går igjen er klipp fra dagspressen med vondord til Postverket. Artikler fulle av misforståelser og kategoriske og subjektive angrep på våre postmyndigheter er «gefundenes Fressen». Det populæreste for tiden er kritikk over inndragelsen av flyktningemerkene. Mange øser seg opp over den skamløse måten Postverket har behandlet flyktningene på ved å brenne flere mill. merker med tilleggsverdi. Og hva er så bakgrunnen? Vi vet ikke, men det skulle ikke forundre oss om disse kritikussene, i

likhet med oss selv har forsømt seg, og ikke forsynt seg tilstrekkelig av denne ettertraktete vare. Tenk om vi i tide hadde kjøpt noen ark og derved gitt noen kroner til flyktningene slik at vi i dag kunne putte enda flere i vår personlige lomme.

Det nytter ikke å gråte over spilt melk, personlig har vi sikret oss noen serier alt nå mens prisen er rimelig, det blir dyrere siden. Det er ergerlig å tabbe seg, men på den annen side så er det mye interessant ved denne frimerkeutgaven. For det første slår den fast at det nytter ikke å ta slike ublu tillegg selvom formålet er aldri så godt. Dessuten må de ansvarlige for slike innsamlinger sanne den viktige loven om aksjon og reaksjon. Høstaksjonen til den norske komiteen for Verdens flyktningear var en fantastisk suksess. Folk sluttet opp om appellene og ga av fullt hjerte slik at Norge ligger som en suveren nr. 1 blant all verdens land når det gjelder hjelpen til de nødstedte.

Flyktningemerkene innledet på en måte våraksjonen, men da var reaksjonen der — ikke slik at folk var likegyldige overfor all nøden og elendigheten, men luften var liksom gått av ballongen. At komiteen var optimistisk viser både opplagstall og tillegg. Kan de som nå klager over inndragelsen si hvor lang tid det ville ta å selge de 4 millioner (2½ 45 og 1½ 90) merker som skulle bringe 1 million kroner til flyktningene når det fra utgivelsesdagen 7. april til inndragelse 1. sept. var solgt vel 700 000 merker? I dette tallet er medregnet de 75 000 settene (150 000 merker) som ble sendt som gave til hovedkontoret for Verdens Flyktningear i Geneve. Husk også på at det var spesiell førstedagsavstempling og dessuten at det var meget sterk oppfordring til alle dem som deltok i våraksjonen i kringkastingen om å frankere med flyktningemerker. Medregnet er også restopplaget som er reservert stjerneserien. Vi unner så vel flyktningehjelpen om de hadde fått denne millionen og mange, mange flere, men vi tror ikke det er den rette måten å drive innsamling på, å legge tillegg på frimerkene. Ingen forretningsmann betaler 70 øre for å sende et alminnelig brev selv om han av hele hjerte føler med de lidende.

(Fortsatt s. 174).

Håndboken kommer

sier Dan Thune-Larsen.

— Men det blir dessverre ikke som vi håpet — første bind innen utgangen av 1960. Bind I omfatter som kjent Norges frimerker til og med 22 mm-utgaven. Grunnen til at vi ikke er blitt ferdige er at det foreliggende arbeid er så ujevnt. Mesteparten er klart til å gå i trykken, noe er altfor detaljert og må omarbeides, og endelig er noe for lettvindt og overfladisk, og må suppleres. Alt dette krever tid, men arbeidet er i god gjenge. Det vi savner er en lønnet sekretær som kunne gjøre det rent rutinemessige og avlaste oss for den slags. Vi kunne gi impulser og direktiver og slippe negerarbeidet om jeg skal si det slik. Vi i komiteen er alle travelt opptatt i våre private geskjefter, og må ta dette på «overtid». Vi gjør det selvsagt med glede, ikke misforstå meg, men det krever unektelig en masse tid. Personlig har jeg heller ikke så sterk helse lenger og må være forsiktig.

Thune-Larsen tørker pannen og titter litt forsiktig på oss, for liksom å forsikre seg at han blir trodd. Det har unektelig tatt lang tid med Håndboken, meget vann er rent i sjøen siden vedtaket om den ble gjort, og meget vil kanskje renne før den kommer, men Rom ble heller ikke bygget på én dag.

— Det er ikke så enkelt. Gjennom årene er et flertall av komiteens medlemmer falt fra. Først og fremst Jellestad som med rette er kalt Håndbokens far. Så hadde vi Urdahl som lovet å ofre seg helt for dette arbeidet når han sluttet som skoleinspektør. Noen dager etter at så var skjedd døde han. Vi har hatt og har mange ypperlige medarbeidere, det er ikke riktig her å nevne noen fremom andre, og mye godt filatelistisk stoff ligger jomfruelig i mine skuffer, men noe verk blir det ikke før det blir en homogen enhet. Svakheten ved den måten Håndboken skrives på er at det er så mange forfattere og enhver skriver med sin penn både hva stil og ortografi angår. Slik kan ikke det endelige verket være, vi må ikke slurve unna og levere et hastverksarbeid. Folk maser og maser på utgivelsen, men oppslutningen om vårt arbeid har i mange tilfelle vært skuffende. — Skuffelser ja, dem har det vært mange av — og ubehageligheter. Det tristeste er i grunnen at det sikkert sitter mange filatelist rundt om i vårt land — i utlandet også forresten — som av pur lathet gjemmer unna verdifullt stoff.

— Er det Deres plan å få Håndboken komplett?

— Selvsagt ikke, ingen frimerkebok kan noen sinne bli komplett, heldigvis for oss samlere, men det er min overbevisning at den bør være så

DAN THUNE-LARSEN

god som overhodet mulig. Ta f. eks. Norwex-særtrykket av nr. 1. Det er alt nå, bare fem år etter utgivelsen foreldet på mange punkter. Filatelistisk forskning drives over hele verden, og nr. 1 har i de seneste årene vært et populært merke og derfor er mye nytt kommet frem.

— Og mens gresset gror dør kua, og folk blir mere og mere utålmodige.

— Det forstår jeg så godt. Jeg beklager at vi ikke er kommet lenger, men vi kommer. Planen er at det skal bli to bind på 300 sider hver. Vi regner med en bibliofilutgave med et opplag på 250 nummererte eksemplarer og 1250 ordinære. Om vi skal gi den ut i hefter noe i likhet med Norwex-særtrykket eller om bøkene skal komme ferdig innbundet er ennå ikke avgjort. For å si det med en tidligere forfatterkollega «me ska koma um inkje så brått».

«Vær nå snill med meg da,» sier Dan Thune-Larsen til slutt. Og den oppfordringen etterkommer vi så gjerne.

Flyktningemerkene.

Det er fortsatt anledning til å bestille førstedagsbrevene med Flyktningemerker som vi skrev om i forrige nummer (s. 152). Vi har hittil fått bestillinger på over kr. 1200. Husk å frankere med Flyktningemerker, og send bestillingen i to eksemplar.

Hjelp til flyktningene på denne måte er selvhjelp. Det komplette sett som koster kr.

130 tilbys nu fra engelske handlere for kr. 210.

Frimerkepressen går.

Frankrike.

Med Orans våpen kom verdien 0.05 NF den 17. oktober. Den 24. oktober ble det utgitt et 0.30 NF merke med bilde av madame de Staël. Den 7. november utkom et merke i verdien 0.15 NF med portrett av general Estienne i anledning 100-årsdagen for hans fødsel og samme dag også et merke i verdien 0.20 med bilde av Marc Sangnier. Den 14. november kom så et merke i verdien 0.20 i anledning 20-årsdagen for opprettelsen av L'ordre de la Libération. I serien «vern om naturen» kom samme dag 2 merker med fuglemotiv i verdiene 0.30 og 0.50 NF. Den 21. november utkom et merke med portrett av André Honnorat i verdien 0.30 NF. Den årlige juleserie med tillegg til inntekt for Røde Kors, kom den 5. desember. Verdiene er 0.20 + 0.10 og 0.25 + 0.10 NF. I begynnelsen av 1961 kommer den første verdi 0.20 NF, i en ny bruksserie med et nytt bilde av Marianne. Den nye Marianne er tegnet av Jean Cocteau, og merkene er gravert av Decaris.

Gibraltar.

Den nye bruksserien fra Gibraltar kom den 29. oktober. Som sin forgjenger består den av 14 verdier, nemlig: $\frac{1}{2}$ d, 1 d, 2 d, $2\frac{1}{2}$ d, 3 d, 4 d, 6 d, 7 d, 9 d, $1\frac{1}{-}$, $2\frac{1}{-}$, $5\frac{1}{-}$ 10/ $-$ og £ 1. Merkene er trykket i to-farget dyptrykk hos De la Rue & Co. Motivene er resultat av en konkurranse som ble holdt i Gibraltar, og vinnerne var forskjellige lokale kunstnere. Felles for samtlige verdier er brystbilledet av dronning Elizabeth, som er en gjengivelse av Annignonis berømte maleri av dronningen. Foruten hovedmotivene er der også innfelt små illustrasjoner fra det lokale dyreliv, som det vil fremgå av månedens illustrasjon. For temasamlere byr derfor serien på et veld av motiv, men frimerkepressen i England synes ikke å være særlig betatt av serien, som de sammenlikner med de serier som sprøytes ut fra de østeuropeiske frimerkepresser. Som hovedmotiv finner man blomster, fugler, de berømte Gibraltaraper, hovedbygningen på flyplassen, det mauriske slott, det amerikanske krigsminnesmerke, og interiør fra St. Georges Hall med gamle kanoner. St. Georges Hall ble hugget inn i fjellet under beleiringen i 1779/83. Der er også bilde av Gibraltar i måneskinn og badestranden i den Catalanske bukt. Guvernørens nøklehank finner man på et merke og kart over streket ved Gibraltar på et annet. På pund-verdien finner man til slutt Gibaltars karakteristiske silhuett og Gibraltar-regimentets emblem.

Haiti.

Bare en måned forsinket utga Haiti den 25. november en serie frimerker i anledning FN's 15-årsdag den 24. oktober. Merkene viser FN-bygningen med New Yorks skyskrapere i bakgrunnen og FN's symbol. Verdiene er 1 gourde og luftpost 0.50 og 1.50 gourde. Dessuten ble det utgitt et miniatyrark med samtlige 3 merker. I motsetning til den senere tids utgaver fra Haiti er disse merker trykket i ståltrykk.

Israel.

I anledning 100-årsdagen for Henrietta Szolds fødsel vil det bli utgitt et merke pålydende 25 agorot. Henrietta Szold var født i Baltimore i 1860 og så som sitt livs oppgave å hjelpe hvor hjelp

trengtes. Hun ble best kjent for opprettelsen av Hadassa (helsevesen) og som grunnlegger av ungdomsorganisasjonen Aliya som blant annet klarte å bringe titusener av unge jøder ut av nazi-dominerte land til sikkerhet i Israel.

Til åpningen av den 25. Zionist-kongress i Jerusalem i desember vil det bli utgitt et merke i verdien 50 agorot. Motivet er emblemet for den første Zionist-kongress i Basel i 1897 og Jerusalems våpen.

Nederlandsk Ny-Guinea.

Den 1. desember utkom en ny verdi i bruks-serien med dronning Julianas portrett nemlig 40 cent orange.

Polen.

Til frimerkets dag 1960 utga det polske postverket den 9. oktober 40 Gr.-verdien av serien utgitt i anledning de polske frimerkers 100-årsjubileum (Afa 1041) med overtrykket «DZIEN ZNACZKA 1960». Opplaget er 360 000 eksempl.

Portugal.

Til den 5. nasjonale frimerkeutstilling i Lisbon 1960 utga postverket den 17. november 2 frimerker pålydende 1 Esc og 3 Esc 30 c. Fargene er oliven og blå. Opplagstallene er henholdsvis $7\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{2}$ mill. Utstillingen holdes som del av feiringene av 500-årsdagen for Henrik Sjøfarerens død.

Russland.

For å vise utviklingen av elvetrafikken i Russland ble det utgitt 3 merker den 24. oktober. Verdiene er 25, 40 og 60 kopek, og merkene avbilder moderne elvebåter, bl. a. en hydrofoil. Alle verdier er flerfargetrykk.

Samme dag utkom et 40 kopek merke til minne om 200-årsdagen for den fremrakende russiske arkitekt A. N. Voronikhin's fødsel. Merket gjengir arkitektens portrett og i bakgrunnen et av hans mest berømte byggverk, Kasansky-katedralen i Leningrad.

Den russiske bilindustrien har gjort store fremskritt etter krigen, og for å vise dette utkom den 29. oktober 4 flerfargete merker i verdiene 25, 40, 60 kopek og 1 rubel. Motivene er lastebil for tungtransport (40 tonn), buss, og de kjente russiske personvogner Volga og Moskvitch, som begge fikk gullmedalje og Grand Prix på Brüsselutstillingen i 1958.

Samme dag utkom et 40 kopek merke til 120-årsdagen for den kjente lærer og skribent J. S. Gogebashvily.

I anledning 43-årsdagen for oktoberrevolusjonen utkom samme dag et 40 kopek merke, som symbol på de store fremskritt som er oppnådd i de siste 43 år.

Til slutt utkom den 29. oktober et 60 kopek merke for å markere 15-årsdagen for de demokratiske kvinners internasjonale forbund.

Spania.

Den 12. oktober utkom en serie på 8 merker i anledning 400-årsjubileet for Floridas (Amerika) oppdagelse. Verdiene er 25, 70, 80 cts og 1, 2, 2,50, 3 og 5 Ptas. Samtlige merker har bilde av forskjellige oppdagelsesreisende.

Den 31. oktober utkom en vakker serie med sportsmotiv. Verdiene i denne er 25, 40, 70, 80 cts og 1, 1,50 2, 2,50, 3 og 5 Ptas, dessuten luftpost 1,25, 1,50, 6 og 10 Ptas.

Tsjekkoslovakia.

Den 24. oktober kom en serie på 6 frimerker med bilde av forskjellige ferskvannsfugler. Verdiene er 25 h, 30 h, 40 h, 60 h, 1 Kcs og 1.60 Kcs.

Tyrkia.

Den 21. oktober utkom 2 merker i verdiene 40 og 60 kurus i anledning 100-årsjubileet for den tyrkiske presse. Merkene er trykt av Courvoisier og har bilde av Agah Efendi og avisen «Tercümani Ahval». Opplaget er 750 000 for hver verdi, og de er frankeringsgyldige til 31. desember 1960.

I anledning FN's 15-årsdag ble det utgitt 2 merker i verdien 90 og 105 kurus på FN-dagen 24. oktober. Også her er opplaget 750 000 for hvert merke, og gyldighetfristen er den samme som for de foregående merker.

Tyskland — Forbundsrepublikken.

I anledning 125-årsjubileet for de tyske jernbaner utkom 7. desember et oliven og sort 10 Pf. merke med bilde av et gammelt damplokomotiv.

Islandsk kilovare.

De av leserne som måtte være interessert i kilovare fra Island, kan innen 1. februar 1961 sende sine bud til Postadministrasjonen, Reykjavik.

Postverket vil i 1961 kun selge kilovaren mot skriftlige bud, og minstekvantumet er $\frac{1}{4}$ kg. Ingen kan få kjøpt mere enn 3 kg.

Vi henleder samtidig lesernes oppmerksomhet på artikkelen om kilovarene på side 86 (nr. 6/60) hvor vi nevner hva en samler i Gøteborg fant i et slikt kvartkilo — kanskje kan flere være like heldige.

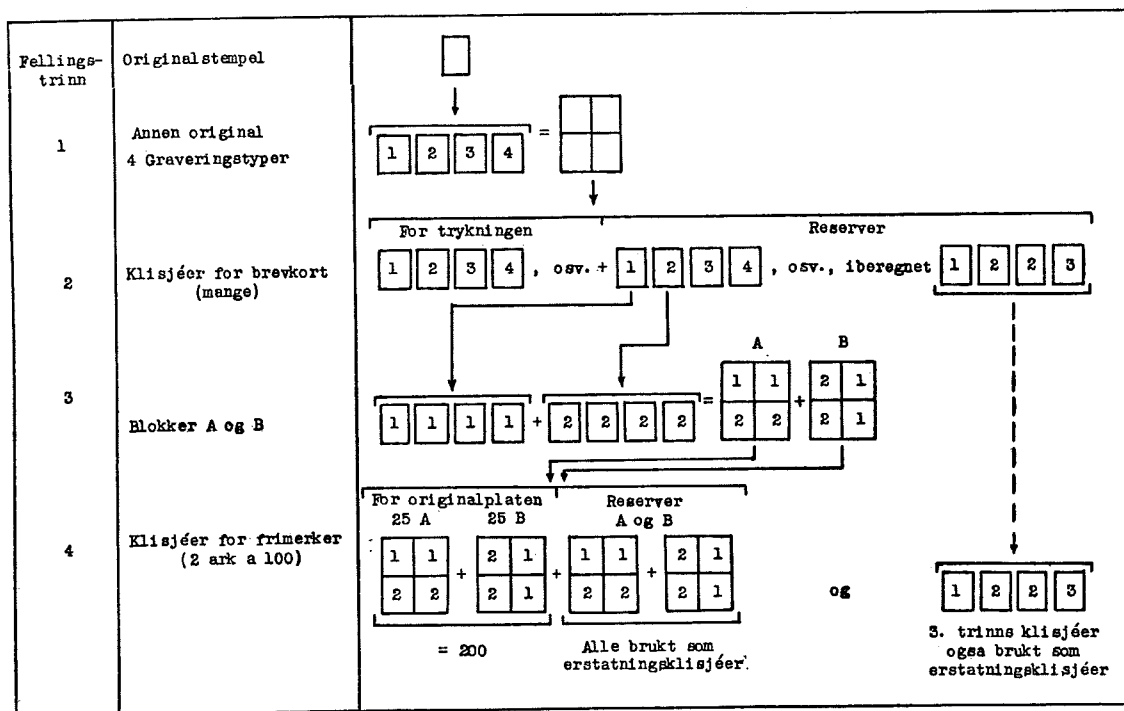
Norgeskatalogen nr. 53, plate IV.

Av Carl H. Werenskiöld.

I min artikkel «Filatelistisk Måleteknikk» i dette tidsskrift 1954, side 2, bør første fellingstrinn som oppsatt i tabell 4 utgå som unødvendig og usannsynlig. Hele prosessen for fremstillingen av platene for brevkort og frimerker skulle således omfatte i alt fire fellingstrinn som i følgende beriktigede tabell 4. Teksten i den opprinnelige artikkel må selvfølgelig leses i samklang med denne forandring, så at fellingstrinn 2—5 nå blir fellingstrinn 1—4.

Reduksjonen i antallet av fellingstrinn til fire medfører en liten forhøyelse i den gjennomsnittlige forminskelse pr. klisje pr. fellingstrinn til ca. 0,7 % eller 0,14 mm loddrett og 0,11 mm vannrett (se førnevnte artikkel, side 9).

Disse målene er også av betydning i studiet av andre utgaver hvor man antar at platene for frimerketrykningen kan omfatte klisjeer fra forskjellige fellingstrinn. Størrelsesforskjellene vil selvfølgelig variere noe i henhold til voksblandings temperatur under avformningen i hvert tilfelle (se førnevnte artikkel, side 3). Da graveringstypene (og fellingstypene) i en og samme frimerkeutgave som regel har forskjellig mål, må de selvfølgelig måles og sammenlignes hver for seg.

4 ØRE PORTO

Norgeskatalogen nr 9 b.

Varianter og platefeil.

Jeg har et helark av dette interessante merke, med marginal juli 1917, og jeg skal hermed forsøke å beskrive så utførlig som mulig de varianter jeg har funnet på dette ark.

De nr. som nedenfor er anført er merkenes plassering i arket.

Jeg har også gått igjennom ca. 2000 brukte eksemplarer av samme merke og funnet flere stykker av hver av de beskrevne varianter og går da ut fra at de er konstante.

Nr. 8 har et hakk i ytterste høyre rammelinje rett ut for shallstykket.

Nr. 9 har et hakk i ytterste venstre rammelinje i samme høyde.

Nr. 10 har hvit flekk over Ø i høyre øre.

Nr. 13 har hvit flekk under R i Norge, ned til rammelinjen.

Nr. 19 bokstavene i Norge er misdannet, høyre oppstrek i N er tykkere oventil, venstre oppstrek er avsneiet nederst, O har en stor utvekst øverst til venstre — med en spiss oppover, den loddrette stamme i R er tykkere — med en utvekst øverst til venstre. G er tykkere i ryggen enn vanlig. Andre kjennetegn: Hvit flekk mellom O og R, ned til rammelinjen. En loddrett hvit strek foran N. Fortykkelse på rammelinjen til høyre for venstre krone.

Nr. 28 bokstavene i Norge er misdannet. N er tynnere enn vanlig, med fortykkelse øverst på høyre loddstrek. O er meget ujevn, er tykkest nederst med en ujevn strek ut fra nedre, venstre, running, med enden inne i O så den ligner en bakvendt Q. Oppstreken i R er tykkere nederst, med en utvekst i foten til begge sider. G er tynnere enn vanlig. Det er en klump på rammelinjen nederst mellom R og G, et hvitt punkt øverst mellom N og O. Andre kjennetegn: Brudd i venstre kronens høyre bøyde, stor hvit flekk over E i venstre øre.

Nr. 48. E i Norge har en liten fortykkelse nederst til venstre på loddstreken, et hvitt punkt på rammelinjen rett under. Bokstavene i høyre øre er tynnere, særlig E, med hvit strek på skrå oppover mot rammelinjen, som er ujevn med en svak bøyning utover til høyre så den hvite linjen derved blir noe tykkere.

Nr. 49. Ytterste, venstre, loddrette rammelinje er litt avsneiet øverst, samme ytterlinje har en hvit flekk til venstre for posthornet.

Nr. 53 en stor hvit flekk til høyre for munnstykket på venstre posthorn.

Nr. 58. Bøylene i høyre krone er tynnere og

streken under kronen noe lengre fra denne, bokstavene i høyre øre er tynnere, stor hvit flekk under E ned mot posthornet, stort hvitt felt over E opp mot kronen.

Nr. 62 to punkter til venstre for E i Norge. Hvitt punkt til venstre for korset på venstre krone.

Nr. 63. hvit flekk til venstre for korset på høyre krone. Hvit flekk over Ø i venstre øre.

Nr. 70 R i høyre øre er lukket nederst så den ligner en B, ØBE, hvit flekk over bøylen på høyre posthorn mellom R og E. Hvit flekk inne i bøylen på samme posthorn, hvitt punkt nederst mellom P og O i portomærke.

Nr. 75 stor hvit flekk til venstre for N i Norge ved innere rammelinje, innere venstre rammelinje er ujevn til venstre for kronen, stor hvit flekk på korset på venstre krone, bokstavene i portomærke er noe ujevne, R har en fortykkelse nederst på høyre ben, T har en tykk tverrstrek nederst, M og Æ er sammenhengende nederst, nedre tverrstrek på Æ er lang og tykk.

Nr. 76 hvit flekk til venstre for venstre krone, de fire siste bokstavene i portomærke er ujevne og tynnere, Æ har en hvit flekk på midtre tverrstrek bort mot R.

Nr. 82 hvit flekk til høyre for øvre tverrstrek

Nr. 87 hvit flekk i O i Norge.

En del andre varianter er også funnet, men jeg antar at disse kan stamme fra en annen oppsetning eller trykning.

Det skulle være interessant å høre om andre samlere har funnet noen av de her nevnte varianter, det er sikkert noen som har portomærker liggende.

Johannes Jensen.

Advarsel!

Samlere advares mot en del merker med dyre- og fiskemotiv fra et land som kalles S. Molukkas. Dette er rene svindelutgavene idet det nevnte land ikke eksisterer. Merkene blir fra tid til annen tilbudt fra utenlandske handlere, og kan muligens også bli tilbudt av våre hjemlige handlere.

Feltpost fra Finnlands FN-kompani 1956—57.

Gjennom den nordiske innsatsen i Kongo i UNEF's regi har dette interessante feltpostområde igjen blitt høyaktuelt. Vi kunne kanskje derfor rekapitulere litt om de postale forholdene til den finske FN-troppen nede i Egypt for noen år siden.

Under ledelse av major Kettinen reiste en styrke på 258 mann nedover. Post i Egypten ble avstemplet den 16. desember 1956, men sannsynligvis avgikk posten først den 17. siden post fra denne dato inngikk i den første forsendelsen som kom til Helsingfors den 21. desember. Første post til kompaniet er stemplet i Helsingfors den 14. desember og ankom til kompaniet den 19. I den første tiden ble all post fra kompaniet frankert med finske frimerker. Rekommanderte sendinger forekom også, men i liten utstrekning, bare ca. 70 forsendelser. Denne periode ble avsluttet den 14. januar 1957 da portofrihet ble innført for vanlig post fra kompaniet. Innenriks takst gjaldt hele tiden for post til styrkene.

Illustrasjonen viser et brev med det gamle stemplet (tidligere olympiastemplet av 1952) i sort farge og kompanistemplet i fiolett. Teksten på siste lyder YK:N SUOMEN KOMPPANIA — FN's finske kompani. Dette kompanistempel ble i noen dager brukt sammen med det gamle stemplet, men ble senere sløffet.

Den første kontingenten ble avløst den 15. juni og den gamle postmesteren sersjant U. Rantanen ble erstattet av feltvebel Hämäläinen. Han kasserte det svarte stemplet med datoangivelse i midten, og erstattet det med kompanistemplet som er beskrevet ovenfor, som ble brukt alene. Fargene er fiolett og rød. Til denne tid hadde det ialt blitt ekspedert ca. 300 rek. forsendelser

fra kompaniet. Militære brev er forsynt med et ordinært finsk stempel med teksten Sotilasasia.

Denne tredje perioden varte til den 26. nov. 57 som var siste dagen for kompanistemplet. Den 27. og 28. nov. gikk posten gjennom UNEF's postkontor og ble forsynt med det ordinære maskinstemplet. Den post som ble ekspedert den 28. gikk siden gjennom det italienske postvesenet og forsynt med italienske merker etter at UNEF-stemplet var overstrøket med blått. Avstemplingen er gjort i Napoli. Se illustrasjonen. Ankomst til Helsingfors var først 5. desember, dagen etter at den siste kontingenten av finske soldater kom hjem.

Dermed var et morsomt kapittel av den finske feltpostens historie avsluttet. UNEF's egne stempler er meget sjeldne på brev til Finland, spesielt det store håndstemplet. Fra besøket i Sinaiørken er det kjent et spesielt stempel slik det fremgår av illustrasjonen. Dette St. Catherina klosterstempel forekommer meget sjeldent på brev under periode to og tre.

Valter V. Johansson,
Pargas Apotek,
Pargas, Finland.

Herr Johansson er en av Finnlands største feltpostsamlere, og han gir finske prefilatelistiske brev, frimerker, flypost, feltpost, krigssensur, båt-post osv. i bytte for feltpost fra Finland til Danmark og Norge, norsk FN-post og tysk feltpost fra de nordiske land.

Red.

Meddelelser fra Forbundet.

Lydbåndopptak.

Oslo Filatelistklubb har latt oppta på lydbånd to kåserier holdt av dr. Imre Vajda. Det ene kåseri har titelen: «Frimærksutstilling på brinande mark». Det er en beretning om utstillingen i Johannesburg og en reise gjennom Afrika. Det annet kåseri har titelen: «Maurice Burrus och hans liv». Begge kåserier er opptatt på samme lydbånd og varigheten av begge er ca. 1½ time.

Lydbåndet er overtatt av Forbundet. De klubber som måtte være interessert i utlån, kan bestille dette hos Forbundets sekretær. Utlånet er gratis, men klubben må selv betale returfrakten.

Forbundet har også til utlån kåseri med lysbilleder opptatt i Bergens Filatelist-Klub — F. Walter-Johannesen: «Oppsetning av frimerker». Herom kan vises til meddelelse i nr. 1/1960 side 10.

Arnstein Berntsen,
president.

Europamerket fra Liechtenstein pålydende 50 Rp som strengt tatt ikke hører med til Europa-serien 1960, kjøpes i dag, 2 måneder etter utgivelsen til 8 S.frc. pr. stykk av frimerkehandlerne i Liechtenstein. (Annonse i Schweizer Briefmarken-Zeitung for november). God forretning for dem som kjøpte i tide.

4 ØRE PORTO

Norgeskatologen nr 9 b.

Varianter og platefeil.

Jeg har et helark av dette interessante merke, med marginal juli 1917, og jeg skal hermed forsøke å beskrive så utførlig som mulig de varianter jeg har funnet på dette ark.

De nr. som nedenfor er anført er merkenes plassering i arket.

Jeg har også gått igjennom ca. 2000 brukte eksemplarer av samme merke og funnet flere stykker av hver av de beskrevne varianter og går da ut fra at de er konstante.

Nr. 8 har et hakk i ytterste høyre rammelinje rett ut for shallstykket.

Nr. 9 har et hakk i ytterste venstre rammelinje i samme høyde.

Nr. 10 har hvit flekk over Ø i høyre øre.

Nr. 13 har hvit flekk under R i Norge, ned til rammelinjen.

Nr. 19 bokstavene i Norge er misdannet, høyre oppstrek i N er tykkere oventil, venstre oppstrek er avneiet nederst, O har en stor utvekst øverst til venstre — med en spiss oppover, den loddrette stamme i R er tykkere — med en utvekst øverst til venstre. G er tykkere i ryggen enn vanlig. Andre kjennetegn: Hvit flekk mellom O og R, ned til rammelinjen. En loddrett hvit strek foran N. Fortykkelse på rammelinjen til høyre for venstre krone.

Nr. 28 bokstavene i Norge er misdannet. N er tynnere enn vanlig, med fortykkelse øverst på høyre loddstrek. O er meget ujevn, er tykkest nederst med en ujevn strek ut fra nedre, venstre, running, med enden inne i O så den ligner en bakvendt Q. Oppstrekene i R er tykkere nederst, med en utvekst i foten til begge sider. G er tynnere enn vanlig. Det er en klump på rammelinjen nederst mellom R og G, et hvitt punkt øverst mellom N og O. Andre kjennetegn: Brudd i venstre kronens høyre bøyde, stor hvit flekk over E i venstre øre.

Nr. 48. E i Norge har en liten fortykkelse nederst til venstre på loddstrekene, et hvitt punkt på rammelinjen rett under. Bokstavene i høyre øre er tynnere, særlig E, med hvit strek på skrå oppover mot rammelinjen, som er ujevn med en svak bøyning utover til høyre så den hvite linjen derved blir noe tykkere.

Nr. 49. Ytterste, venstre, loddrette rammelinje er litt avneiet øverst, samme ytterlinje har en hvit flekk til venstre for posthornet.

Nr. 53 en stor hvit flekk til høyre for munnstykket på venstre posthorn.

Nr. 58. Bøylene i høyre krone er tynnere og

streken under kronen noe lengre fra denne, bokstavene i høyre øre er tynnere, stor hvit flekk under E ned mot posthornet, stort hvitt felt over E opp mot kronen.

Nr. 62 to punkter til venstre for E i Norge. Hvitt punkt til venstre for korset på venstre krone.

Nr. 63. hvit flekk til venstre for korset på høyre krone. Hvit flekk over Ø i venstre øre.

Nr. 70 R i høyre øre er lukket nederst så den ligner en B, ØBE, hvit flekk over bøylen på høyre posthorn mellom R og E. Hvit flekk inne i bøylen på samme posthorn, hvitt punkt nederst mellom P og O i portomærke.

Nr. 75 stor hvit flekk til venstre for N i Norge ved innere rammelinje, innere venstre rammelinje er ujevn til venstre for kronen, stor hvit flekk på korset på venstre krone, bokstavene i portomærke er noe ujevne, R har en fortykkelse nederst på høyre ben, T har en tykk tverrstrek nederst, M og Æ er sammenhengende nederst, nedre tverrstrek på Æ er lang og tykk.

Nr. 76 hvit flekk til venstre for venstre krone, de fire siste bokstavene i portomærke er ujevne og tynnere, Æ har en hvit flekk på midtre tverrstrek bort mot R.

Nr. 82 hvit flekk til høyre for øvre tverrstrek

Nr. 87 hvit flekk i O i Norge.

En del andre varianter er også funnet, men jeg antar at disse kan stamme fra en annen oppsetning eller trykning.

Det skulle være interessant å høre om andre samlere har funnet noen av de her nevnte varianter, det er sikkert noen som har portomærker liggende.

Johannes Jensen.

Advarsel!

Samlere advares mot en del merker med dyre- og fiskemotiv fra et land som kalles S. Molukkas. Dette er rene svindelutgavene idet det nevnte land ikke eksisterer. Merkenes blir fra tid til annen tilbudt fra utenlandske handlere, og kan muligens også bli tilbudt av våre hjemlige handlere.

Feltpost fra Finnlands FN-kompani 1956—57.

Gjennom den nordiske innsatsen i Kongo i UNEF's regi har dette interessante feltpostområde igjen blitt høyaktuellet. Vi kunne kanskje derfor rekapitulere litt om de postale forholdene til den finske FN-troppen nede i Egypt for noen år siden.

Under ledelse av major Kettinen reiste en styrke på 258 mann nedover. Post i Egypten ble avstemplet den 16. desember 1956, men sannsynligvis avgikk posten først den 17. siden post fra denne dato inngikk i den første forsendelsen som kom til Helsingfors den 21. desember. Første post til kompaniet er stemplet i Helsingfors den 14. desember og ankom til kompaniet den 19. I den første tiden ble all post fra kompaniet frankert med finske frimerker. Rekommanderte sendinger forekom også, men i liten utstrekning, bare ca. 70 forsendelser. Denne periode ble avsluttet den 14. januar 1957 da portofrihet ble innført for vanlig post fra kompaniet. Innenriks takst gjaldt hele tiden for post til styrkene.

Illustrasjonen viser et brev med det gamle stemplet (tidligere olympiastemplet av 1952) i sort farge og kompanistemplet i fiolett. Teksten på siste lyder YK:N SUOMEN KOMPPANIA — FN's finske kompani. Dette kompanistempel ble i noen dager brukt sammen med det gamle stemplet, men ble senere sløffet.

Den første kontingenten ble avløst den 15. juni og den gamle postmesteren sersjant U. Rantanen ble erstattet av feltvebel Härmäläinen. Han kasserte det svarte stemplet med datoangivelse i midten, og erstattet det med kompanistemplet som er beskrevet ovenfor, som ble brukt alene. Fargene er fiolett og rød. Til denne tid hadde det ialt blitt ekspedert ca. 300 rek. forsendelser

fra kompaniet. Militære brev er forsynt med et ordinært finsk stempel med teksten Sotilasasia.

Denne tredje perioden varte til den 26. nov. 57 som var siste dagen for kompanistemplet. Den 27. og 28. nov. gikk posten gjennom UNEF's postkontor og ble forsynt med det ordinære maskinstemplet. Den post som ble ekspedert den 28. gikk siden gjennom det italienske postvesenet og forsynt med italienske merker etter at UNEF-stemplet var overstrøket med blått. Avstemplingen er gjort i Napoli. Se illustrasjonen. Ankomst til Helsingfors var først 5. desember, dagen etter at den siste kontingenten av finske soldater kom hjem.

Dermed var et morsomt kapittel av den finske feltpostens historie avsluttet. UNEF's egne stempler er meget sjeldne på brev til Finland, spesielt det store håndstemplet. Fra besøket i Sinaiørken er det kjent et spesielt stempel slik det fremgår av illustrasjonen. Dette St. Catherina klosterstempel forekommer meget sjeldent på brev under periode to og tre.

Valter V. Johansson,
Pargas Apotek,
Pargas, Finland.

Herr Johansson er en av Finnlands største feltpostsamlere, og han gir finske prefilatelistske brev, frimerker, flypost, feltpost, krigssensur, båt-post osv. i bytte for feltpost fra Finland til Danmark og Norge, norsk FN-post og tysk feltpost fra de nordiske land.

Red.

Meddelelser fra Forbundet.

Lydbåndopptak.

Oslo Filatelistklubb har latt oppta på lydbånd to kåserier holdt av dr. Imre Vajda. Det ene kåseri har titelen: «Frimærksutstilling på brinnende mark». Det er en beretning om utstillingen i Johannesburg og en reise gjennom Afrika. Det annet kåseri har titelen: «Maurice Burrus och hans liv». Begge kåserier er opptatt på samme lydbånd og varigheten av begge er ca. 1½ time.

Lydbåndet er overtatt av Forbundet. De klubber som måtte være interessert i utlån, kan bestille dette hos Forbundets sekretær. Utlånet er gratis, men klubben må selv betale returfrakten.

Forbundet har også til utlån kåseri med lysbilleder opptatt i Bergens Filatelist-Klub — F. Walter-Johannesen: «Oppsetning av frimerker». Herom kan vises til meddelelse i nr. 1/1960 side 10.

Arnstein Berntsen,
president.

Europamerket fra Liechtenstein pålydende 50 Rp som strengt tatt ikke hører med til Europa-serien 1960, kjøpes i dag, 2 måneder etter utgivelsen til 8 S.frc. pr. stykk av frimerkehandlerne i Liechtenstein. (Annonse i Schweizer Briefmarken-Zeitung for november). God forretning for dem som kjøpte i tide.

På ære og samvittighet.

Av ligningsfullmektig Ragnar Olsen.

Blant filatelister synes det å herske den oppfatning at hvis ligningsmyndighetene får kjennskap til at de er i bestittelse av en frimerkesamling, vil de måtte betale store skater på grunn av den formuesverdi samlingen representerer. Dette er imidlertid ikke riktig, da en frimerkesamling anses for å være en del av skatteyderens «innbo og annet løspøre», og det er salgsværdien herav som man legger til grunn ved formuesbeskatningen, dog med fradrag av kr. 20.000, som skal være helt skattefritt. Ligningsnemnda avgjør hvorledes salgsværdien av den skattepliktiges innbo og løspøre skal fastsettes, og det kan her nevnes at Bergen ligningsnemnd har vedtatt at man i alminnelighet skal ansette salgsværdien til 40 % av brannforsikringssummen (denne omfatter vanligvis frimerkesamling). Herfra går så det ovenfor nevnte skattefrie beløp, kr. 20.000.

Når ens formue ikke er særlig stor, må beskatningen av formue, etter min mening, sies å være forholdsvis rimelig. Som eksempel kan nevnes at det på en skattbar nettoformue av kr. 100.000 i skatteklasse 1 faller kr. 822 i samlet by- og statsskatt, på samme formue i klasse 2 og høyere klasse kr. 747.

Frimerkesamling betraktes av våre ligningsmyndigheter som en hobby i likhet med f. eks. samling av bøker og kunstgjenstander. Samlingen kommer som før nevnt inn under betegnelsen «innbo og løspøre». Salg av et enkelt frimerke eller en hel samling er fri for beskatning av eventuell fortjeneste ved salget. Denne bestemmelse finner man i byskattelovens § 37, 2. ledd (landsskattelovens § 43, 2. ledd), som unntar avhendelse av «verdipapirer — innbo og annet løspøre som har vært benyttet i den skattepliktiges eller hans families bopel eller husholdning» for *gevinstbeskatning*.

Kan man så risikere å bli inntektsbeskattet for salg av frimerker? Til dette spørsmål kan det svares at så lenge det er tale om samling som hobby, og man kan påvise riktigheten herav, er det ved domsavgjørelse fastslått at både bøker, malerier og andre samlinger, derunder frimerker, må antas å gå inn under ovenfor nevnte unntakelsesregel. Likeledes er det fastslått at en utpreget samlers virksomhet ikke er «nærings- eller forretningsforetagende». Hvis samleren derimot begynner forretning med sin samling som varebeholdning og supplerer denne med betydelige nyinnkjøp, er det ved en Høyesterettsdom fastholdt at det ikke lenger kan være tale om sam-

ling som hobby, men om næringsvirksomhet som kommer inn under reglene i byskattelovens § 36 (landsskattelovens § 42). Alt salg blir da gjenstand for inntektsbeskatning.

Ved å bli skjønnsmessig lignet kan man også risikere å bli inntektsbeskattet for salg av frimerkesamling, hvis det ved salg av ens samling skulle komme frem en uforklart formuesstigning. Dette illustreres kanskje best ved et eksempel:

Holm, som er bygningsmann, tjener ca. kr. 16.000 pr. år og er familieforsørger. Han har i en årrekke samlet frimerker og har bygget opp en ganske god samling. I 1959 fristes han til å selge sine samlinger for kr. 20.000 og kjøper samme år et hus. Dette koster ham kr. 100.000. Holms selvangivelse for 1958 viste pr. 1/1—59 formue kr. 0. I Holms selvangivelse for 1959 oppgir han under formue pr. 1/1—60:

Hus skattetakst	Kr. 60.000
Pantegjeld og annen gjeld	» 75.000
Formue	minus Kr. 15.000

Altså er Holm fremdeles uformuende pr. 1/1—60.

Ligningsmyndighetenes notater viser imidlertid noe annet, nemlig:

Hus kjøpt i 1959, kjøpesum	Kr. 100.000
Pantegjeld og annen gjeld	» 75.000
Formue pr. 1/1—60	Kr. 25.000
Formue pr. 1/1—59	» 0
Formuesbedring i 1959	Kr. 25.000

Formuesbedringen må, i et slikt tilfelle, forelegges for skatteyderen, som da vil bli anmodet om å dokumentere hvorledes den er oppstått. Man vil i et tilfelle som dette ha grunn til å presumere at Holm kan ha hatt skjulte inntekter som bygningsmann. På forespørsel fra ligningskontoret opplyser følgelig Holm at kr. 20.000 av formuesbedringen i 1959 er midler han har fått ved salg av sine samlinger med påstand om at merkene er erhvervet med penger oppspart av tidligere beskattet inntekt. Mere overbevisende ville hans påstand ha vært hvis ligningsmyndighetene, av hans selvangivelse, hadde kunnet se at han hadde vært i besittelse av en større samling. Det ville derfor ubetinget ha vært en fordel for Holm om han i sine selvangivelser under post 14 innbo og løspøre, hvert år, hadde tilføyet «inkl. frimerkesamling» og helst anført samlingens antatte verdi. Man hadde da fulgt med verdipøkingen fra år til år, og Holm hadde kunnet henvise til oppgaven i selvangivelsen. Av denne grunn er det at jeg anbefaler mine venner å oppgi sin samling, men plikt har man, som det vil forstås ikke.

Henrik Sjøfareren.

Fortsatt fra side 163.

muhamedanske tro og i det 13. og 14. århundre hadde Europa med Roma i spissen forgjeves anstrengt seg for å bryte Islams stengsler for Østens herligheter hvorfra tyrker og araber tjente enormt. Kirken arbeidet for å utvide krigen for å få de kristne overalt til å ofre seg for og å ofre til krigen. Alt dette har naturlig satt spor både i tiden og i Henriks vesen. Tidlig i det 14. århundre var «Kristus-ordenen» opprettet, dens mål var å kjempe for religionens utbredelse i fremmede land. Henrik ble opptatt i denne orden og ble etter en tid dens stormester, hvorved han fikk anledning til å benytte Kristusordenens midler. I 1415 deltok han i kongens store angrep på Nord-Afrika og utmerket seg under erobringen av Ceuta. Her vant han sine riddersporer, idet kongen slo ham til ridder på slagmarken. Portugals krig kostet både folk og penger, den ble for tung og vakte uvilje. Dertil kom at handelen (1415) hadde det vanskelig. Saltlastene som skulle sendes nordover til flamske og hanseatiske kjøpmenn ble stoppet da sildefiskeriene slo feil. De som arbeidet for fortsatt krig pekte på at de skulle få hverte fra maurerne og at Ceuta skulle bli Portugals kornmagasin — men Portugal og hele Europa manglet penger.

I Sagres i provinsen Algarve som var Henriks provins holdt han seg borte fra politikk. Han var interessert i handel. Av handelsmennene som samtidig var sjømenn fikk han høre meget. Han likte å tale med disse fremmede således at trangen til å vite mere vokste. Han var lydhør for alt som hadde med sjømannsskap å bestille. Av geografiske teorier var det mange som ble drøftet. Tidsalderen, den sene middelalderen, hadde kulturelle strømminger som sprenget på. Naturligvis var nysgjerrigheten voksende hos prinsen, rykter og gjetninger var mange omkring ham. Fantasien hadde ubegrensede vidder omtrent som vi om Mars-beboerne.

Nu Afrika? Var det en øy som kunne omseiles? Herodotus' legende om kjøpmennene som dro sydover til Mozambik-kysten og returnerte 10 år etter gjennom Gibraltar. Private reisende måtte rapportere til prinsen, men først etterat han selv hadde sendt ut ekspedisjoner under de samme førere ble beretningene mere nøkterne og korrekte. På Sagres Navigasjons-skole (sjømannsskole) var kjente kartografer tilkalt, disse evnet å skisse opp kart etter beretningene, strøm og vind notertes. Arlig sendte Kristus-ordenen skip som oppholdt forbindelsen med Madeira og øyene samt senere Azorene. Andre skip dro sydover, hvor sjøen kokte og helvetes varme begynte.

Disse skip fulgte Vest-Afrikakysten sydover hjulpet av strøm og vind, tilbake sattes kursen lenger til havs hvor de møtte gunstige værforhold. Men skipene var upassende for det store åpne havet — gallejene, galeonen passet ikke. Skipstypen måtte kunne forbedres, og han, prins Henrik, satte igang eksperimenter med skipsmodeller til han slo seg tilfreds med «Karavellen», som hadde mange typers fordeler og var i lang tid ansett å være den beste inntil den hadde seilt over Atlanterhavet og rundt Kapp det gode Håp.

I mellomtiden hadde ekspedisjonene sydover fortsatt, hvert år nådde de litt lenger, møtte innfødte med hvem de handlet og hørte nye fortellinger. Resultatene var kanskje ikke så store, men fremgang og bedring år for år; varer og slaver ble bragt hjem. Koloniseringen av øyene tiltok og viste god økonomi senere, i særdeleshet etter at planting av sukkerrør ga fortjeneste og vokste. Kristus-ordenens inntekter og formue — mange ville ha tak i disse, men stormesteren, som selv levde nøkternt og enkelt, avviste angrepene på ordenskassen, som skulle brukes til spredning av religionen, via prins Henrik's arbeid for å nå frem til Østen. De vandrende Fransiskanere hadde nådd langt forbi det Ottomanske rike, helt frem til de mongolske khaner og Østens perle «Kina». — Navigatørene i land som bearbeidet kart etter beretningene var kanskje mest nysgjerrig over hva som fantes lenger syd, «lenger ut» i oseanet. Mauriske og italienske beretninger talte om øyer med fabelnavn, eksisterte de? Hvordan så de ut? Nei ingen kunne fortelle — men Henriks og Portugals ekspedisjoner fortsatte, og førerne fikk sine navn knyttet til de voksende oppdagelser.

Etter farens død var enigheten mellom de forskjellige interesser brutt. På nytt var et angrep på Tangier utført med prins Henrik som øverstkommanderende. Portugal tapte. Et år gikk, kongen, Duarte, (Henriks eldste bror) døde og hans 6-årige sønn Alfonso ble konge under morens, senere onkelen Pedros formynderskap, men det var strid, aftensskumringen av den feudale stat. Prins Henrik holdt seg utenfor parti, intriger og splid. Han testamenterte sine personlige og fremtidige eiendeler til sin nevø kongen, hvilket visstnok passet i formynderskapet. Krisen avtok og prins Henrik fikk ro og fortsette med sine ekspedisjoner som bragte pelsverk, huder og olje tilbake, samt nye fortellinger om uanedede rikdommer. Prinsen hadde brukt opp sine midler og de likvide deler av Kristus-ordenens. Regjering og hoff sa nei til hans låneansøkninger. Det ble således borgerklassen og jødene som forstrakk ham med midler til ekspedisjonene. Disse ble interessert, mere og mere, og så frem til hver reises heldige slutt. Etterhvert ble det igjen let-

tere for Henrik. Afrika, som tidligere var betraktet som ørken, ble nu et land fylt med eksotisk fruktbarhet. Borgernes tillit vokste — handelen med de innfødte økte — men også disses angrep på handelsmennene tiltok og flere kjente førere mistet sitt liv.

Prins Henrik brente av iver for å sprede sin religions bud, men like meget om ikke mere, tørstet han etter veien til Østens herligheter. Antallet av prinsens medarbeidere ble større og blant de nyeste som kom til omkring 1453 nevnes nordmannen Valarte og italienerne Usodimare og Cadamosto. Etterhvert ble kjennskapet til de arabiske karavaner i Midt-Afrika større og styrket Henrik i at de, hans folk, viste noe om maurernes handel. Som sagt, hans iver for kirkens arbeide var så stor at han insisterte på å være med kong Alfonso V første krigstog til tross for at han var syk. I 1458 var han personlig til stede ved erobringen av Magreb hvor han så at Portugals nye flagg utfoldet seg over festningen Alcazarseguer. Han visste at enden var nær, men det gledet ham å få høre om de Kap Verdiske øyer og Sierra Leones oppdagelse. Han døde 13. november 1460.

Krønikeren sier at han var «velbygget» med en «rød og hvit» ansiktsfarge, «langt hår» som «struttet til værs på hodet» og «lange, sterke lemmer». Karakteren er heller ikke klar. En forstår at han var en mann av få ord. En krøniker sier, etter Salomonsen, «Ingen vin kom over hans leber og aldri, etter at han hadde fått skjegg på lebene, kysset han noen kvinne». Som stormester i Portugals største religiøse orden må han ha hatt stor innflytelse, hatt sine meningers mot og ofret alt for sitt idéel og sin tro. Selv om utseende og natur ikke er så tydelig som en gjerne skulle ønske, så taler hans arbeide, dets størrelse og hans samtidiges aktelse sitt sprog. Hans håp og tro var at hver ekspedisjon skulle muligens bringe nytt om den ettertraktede reise rundt Afrika og åpne veien til krydderienes rike land. Historiske kilder sier ikke dette i rene ord. Likevel må æren og hyldesten gå til dom Henrique hertug av Viseu, med tilnavnet el Navigator — et navn en historiker ga ham for et par hundre år siden, et navn som nu brukes i alle land — hos oss er det: Henrik Sjøfareren.

Denne artikkelen leverte Abr. Odfjell en måneds tid før sin død. Den måtte gå ut og erstattes med nekrologen over ham.

Red.

Innbinding av NFT.

Flere av leserne har skrevet til redaksjonen og spurt om mulighetene for å arrangere en rimelig innbinding av Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

Fra NFT's trykkere, Ed. B. Giertsen A/S, Bergen har vi fått et etter vår mening meget rimelig tilbud, idet firmaet vil binde to årganger av NFT i ett bind med granitol rygg og hjørner for kr. 10,— pr. bind, med andre ord innbinding vil koste kr. 5,— pr. årgang. Forutsetningen for dette tilbud er at innbinding skjer i serier på minst 50 bind. — De som er interessert i dette tilbud må derfor sende de årganger som ønskes innbundet til redaksjonen, postboks 49, Minde, så skal vi ordne med levering til Ed. B. Giertsen A/S, så snart vi har nådd det nødvendige minstekvantum.

For dem som ikke er orientert kan vi nevne at granitol er det samme materiale som brukes til bind ved de fleste av landets bibliotek, det er et både sterkt og pent materiale. Der er kun adgang til å velge mellom tre farger, nemlig burgunderrødt, mørkegrønt og mørkeblått — de samme farger som man vil finne i de fleste bibliotek og offentlige boksamlinger.

Vi gjør uttrykkelig oppmerksom på at tilbudet kun gjelder innbinding av to årganger NFT i ett bind. Ed. B. Giertsen A/S returnerer de ferdig innbundne årganger direkte til eieren pr. postoppkrav. Evt. forskuddsbetaling må sendes til redaksjonen, ikke til firmaet og må også dekke returporto. Tilbudet er ikke begrenset til de to siste årganger — om noen måtte ønske det er det full adgang til å få bundet alle hittil utkomne årganger på samme betingelser. De som måtte ønske omslagene for de forskjellige nummer bundet med, lar disse være på bladene, de som ikke ønsker omslagene med i bindene må fjerne disse før årgangene sendes til oss. Vi ber samtidig om at man sender med beskjed om hvilke årganger som ønskes bundet sammen i hvert bind.

Eventuelle forspørslar i denne sak sendes redaksjonen, postboks 49, Minde, og må være vedlagt svarporto.

Rettssaken mot Paul Singer, tidligere direktør for frimerkeauksjonsfirmaet Shanahan i Dublin, fortsetter fremdeles. Det totale godkjente krav på firmaet beløper seg til ca. 37 mill. kroner, aktiva vil neppe overstige 10 mill. Det blir det største underslag og den største svindel som noen sinne har funnet sted i frimerkeverdenen. En meget stor del av de objekter som ble «stjålet» i mai 1959 er kommet tilrette, men det skal neppe bedre saken for Mr. Singer. Dom faller sannsynligvis 28. november.

Den ansvarlige

Fortsatt fra side 164.

Når det i en av våre klubber ble foreslått å be Forbundet om å protestere overfor Poststyret over inndragelsen så er det en total misforståelse. Verdens Flyktningear sluttet 31. juli og da måtte oppgjøret finne sted, og siden de norske merkene, for øvrig i motsetning til det absolutt store flertall av andre flyktningemerker, hadde tilleggsverdi, så måtte salget avsluttes og gjøres opp. Inndragelsen skjedde derfor etter henstilling fra den norske komité for Verdens Flyktningear.

Vi tror det er tåpelig «bad looser»-mentalitet som ligger bak denne kritikken av våre postmyndigheter. Et godt råd til de som jamrer og ikke har fått gitt det de ønsket i form av tillegg på frimerker — Flyktningehjelpen tar med takk mot bidrag, både store og små — selv om de ikke kommer fra frimerkene.

— — —

Et år er gått. NFT har avsluttet sin 19. årgang, og vi i redaksjonen kan legge vår skjerv på toppen av bunken. Kontraktparagrafen om å sørge for «at tidsskriftet såvidt mulig utkommer regelmessig — helst mellom 20. og 25. i måneden — og i 12 nummer, eventuelt inklusive 2 dobbelt-nr.» er oppfylt. På den annen side har vi satt oss utover representantskapsvedtaket om bare 12 sider pluss omslag. Selvsagt har vi ikke kunnet gjøre dette egenmektig, men i forståelse med de som passer penge-sekken, president og forretningsfører. Alt det er vel og bra, men det som teller er om abonnentene har funnet bladet lesverdig eller om det har havnet uåpnet i papirkurven. Se det kan ikke vi uttale oss om. Det vi vet er at vi selv har hatt mye glede av redaktørarbeidet. Det har vært mange koselige redaksjonsmøter, og det har vært like spennende hver gang om puslespillet ville gå opp, og løsrevne notiser og artikler ville bli til et blad.

Og så har vi kost oss med å skrive. Vi har slått i bordet så knokene har hvitnet, selv ikke i årets siste nr. har vi kunnet dy oss. Vi har vel hamret for hardt mange ganger, men vi liker sterke farger. Det grå og likegyldige er oss en vederstyggelighet. Og så har vi kommet i kontakt med mange hyggelige filatelister, via brev, telefon eller ved personlig kontakt. Mange har vært hjelpsomme og skrevet uoppfordret — eller

på bestilling. Presidenten Arnstein Berntsen har vært en god støtte, og har alltid vært villig til å skrive, og forretningsføreren Leiv A. Brecke har støttet opp og hjulpet på sitt område. Men det står ikke til å nekte at mange har skuffet oss ved løfter om artikler som er blitt med de tomme løftene.

Dette høres kanskje ut som takk og avskjed — men en årgang er på plass og det bringer tankene tilbake til det som er skjedd i året som nå ebber ut. Det er endatil for vårt vedkommende den første, og som sådan står den jo i en særstilling. Vi takker for alle gode ord og for velmente om enn hårde råd, og sier en hjertelig takk til alle våre medarbeidere, og ønsker både skrivende og uskrivende en riktig GOD JUL.

BOKHYLLEN.

Editors of philatelic works are requested kindly to send review copies to the following address:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

Norsk Filatelistisk Tidsskrift,
Redaksjonen,
P. O. Box 49, Minde—Bergen,
(Norway, Norwegen).

Catalogue Yvert & Tellier, 1961 — verdenskatalog i 3 bind, utgitt av Yvert & Tellier, 37, Rue des Jacobins, Amiens (Somme).

Del I: France et Communauté Française, heftet format 12,5 × 21 cm, 432 sider, pris 4,50 NF pluss porto.

Del II: Europe, innbundet (papirbind), format 13,5 × 22 cm, 1006 sider, pris 16,50 NF pluss porto 1,35 NF.

Del III: Afrique, Amérique, Asie, Océanie, innbundet format 13,5 × 22 cm, 1423 sider pris 22 NF pluss porto 1,35 NF.

Den 6. sept. kom generalsamlerens leksikon, Yvertkatalogen 1961. Årets utgave er 65. årgang av denne verdenskjente katalog. De som kjenner Yvertkatalogen fra før vet at den utmerker seg spesielt ved sin greie og oversiktlige oppsetting, sine utmerkete illustrasjoner og sine realistiske prisansettelser. Som alle andre av årets kataloger, viser selvfølgelig også Yvert en markert stigning, særlig da for de klassiske utgaver fra de forskjellige land.

Yvertkatalogen er som allerede nevnt katalogen for generalsamleren først og fremst. Den har med opplysninger om vannmerker og tagginger, men bryr seg bare sjeldnere med fargenyanser og platefeil.

Ved siden av å utgi Yvertkatalogen utgir også

Yvert verdens beste fortrykksalbum, og i katalogene vil man under landsnavnet finne detaljer om antall sider og pris for albumbladene for de enkelte land. Permer passende til disse blader varierer fra de billigste klemfjærbind som koster 12,95 NF til de dyreste skrubind med skinn rygg og hjørner til 68,50 NF.

Som bilag til Yvertkatalogen følger et lite leksikon over filatelistiske uttrykk og betegnelser på fransk, engelsk, tysk, portugisisk, italiensk og spansk.

For den moderate pris av 6,50 NF pr. år, kan man abonnere på frimerkehuset Théodore Champions Bulletin Mensuel, som hver måned bringer tillegg og prisrettelser til Yvertkatalogen, slik at man kan holde sin katalog à jour til neste års utgave kommer.

Borek Briefmarken Katalog 1961, utgitt av Richard Borek, Domplatz 4, Braunschweig, 18 hefter, format 15 × 21 cm.

Tyskland	192 sider	pris DM 3,25
Belgia og Luxemburg	67 » » »	2,50
Frankrike og Monaco	85 » » »	2,50
England, Gibraltar, Malta	31 » » »	2,—
Italia, San Marino, Vatikan	105 » » »	2,75
Nederland og kolonier	60 » » »	2,50
Østerrike og Bosnien	60 » » »	2,50
Spania og Portugal	60 » » »	2,75
Sveits og Liechtenstein	50 » » »	2,—
Skandinavia (Norden)	75 » » »	2,75
Tsjekkoslovakia	59 » » »	2,50
Nye afrikanske stater	36 » » »	2,50
Australia og New Zealand	28 » » »	2,—
Canada, New Foundland	20 » » »	2,—
India, Malayiske og West-indiske Federation	10 » » »	1,—
Israel	9 » » »	1,—
Sydafrikanske Union	9 » » »	1,75
USA og FN	36 » » »	1,75

Vi beskrev på side 122 (nr. 9/60) Boreks Tyskland-katalog 1961. Nå er de øvrige hefter kommet i handelen i samme hendige format. Boreks katalog er en nettokatalog. De anførte priser er de som betales av samlere ved alminnelig omsetning i Tyskland, primodentlig vesentlig ved kjøp fra Borek.

Klisjeer, trykk og oppstilling i katalogene er førsteklasses, og samtlige land har fått en utmerket bearbeidelse.

Boreks idé med å utgi sin verdenskatalog i småhefter har utvilsomt meget for seg. Med herr Ahlstrøms artikkel i forrige nummer (han lovet jo oss at vi måtte ha lastebil når vi om 30 år skulle frakte verdenskatalogen) i friskt minne, må man vel regne med at dette blir fremtidens løsning. Med den stadige strøm av nye merker må flere og flere av generalsamlerne begrense seg til færre og færre land.

For samlere som bare interesserer seg for noen av de land som dekkes av en vanlig verdenskatalog er Boreks småkataloger som bare koster noen få kroner, utvilsomt den ideelle løsning.

1961 Stamp Collectors Annual, utgitt av Harris Publications Ltd., 27 Maiden Lane, Strand, London W.C. 2. Heftet, format 14 × 21,5 cm, 88 sider, pris 3/6 pluss porto.

Årets filatelistiske lapskaus er kommet og inneholder i år artikler om olympiske merker i 1960, Sarawaks postale historie, flyktningemerkene, årets 10 beste frimerketegninger og en fullstendig

liste over alle filatelistiske tidsskrift som utgis verden over. NFT er også med i listen med riktig adresse, men de har ikke klart å bringe abonnementsprisen à jour.

Stamp Collectors Annual streber etter å inneholde noe for enhver gren av filatelien, og årets utgave gjør ikke skam på sine forgjengere. Den egner seg fortsatt utmerket til å lese på sengen når man skal slappe av.

Norgeskatalogen 1961, utgitt av Oslo Filatelistklubb, eneforhandler G. Sandberg, Rådhusgaten 28, Oslo. Heftet, format 15,5 × 23 cm, pris kr. 12,50.

Den 17. utgave av Norgeskatalogen kom endelig i midten av november. Som sine forgjengere er også årets utgave en tiltalende trykksak med ennå bedre opplysninger enn tidligere for alle som er interessert i Norges frimerker. Nytt i årets utgave er fargeplansje over røde merker i tillegg til den blå som kom første gang i forrige utgave. Katalog-komiteen sier i sitt forord at alle priser er fastsatt etter beste skjønn. Vi er ikke helt enige, men vi kjøper gjerne Norge nr. 1 i prima kvalitet til de anførte priser, kr. 90.— til 110.—, og vi kjøper alt vi kan komme over av nr. 17 a, 2 skilling posthorn, prøysisk blå (den riktige farge) til kr. 200.— pr. stykk. Prisene kan selvfølgelig alltid diskuteres, men for de eldre merkens vedkommende synes de nå å ligge temmelig lavt i forhold til verdensmarkedets priser. En del utgavedatoer er rettet, men fremdeles savnes tidligst kjente dato 21. 1. 1865 for nr. 6's vedkommende. Det var vel i 1958 at et merke stemplet denne dato ble avbildet i NFT. I variantlisten bak i katalogen er en del av de tidligere varianter fjernet og nye varianter tatt med, særlig da for nyere merker. Vi synes de nevnte eksempler for NK nr. 449 og 456 utmerket godt kunne vært forbigått i taushet. Den slags er bare fluelort. I gruppe II vannmerkevarianter, er bare anført én priskolonne, dette bør i fremtidige utgaver rettes til 2 priskolonner som i gruppe I, nemlig ubrukt såvel som brukt. Under gruppe III, taggingsvarianter, er tatt med taggingsfeil for en del katalognummers vedkommende. Dette bør gjennomføres også for de øvrige katalognummer. Vi tenker da særlig på taggingsfeil på posthornskilling og Oscar krone-merkene.

Til slutt vil vi nevne at opplagstallet for flyktningemerkene ikke burde vært tatt med da en stor del av det trykte opplag jo ble tilintetgjort, selvom de endelige tall ikke forelå da katalogen gikk i trykken.

Alt dette som vi har hengt hatten på er likevel bare bagateller vi merket oss ved et hurtig gjennomsyn før vi går i trykken. Norgeskatalogen 1961 er bedre enn sine forgjengere, og det skulle vel være den beste anbefaling.

Skipsmerkene får god kritikk.

I september holdt den franske handlerforening en Europautstilling i Paris. Publikum ble invitert til å velge det beste frimerke fra 19 europeiske land i 1960. Over 5000 besøkende avga sine stemmer, og det spanske 70 cts merket med billedet av Murillos maleri av Jomfru Maria vant gullmedaljen. På tross av all kritikk her hjemme, tilfalt 9. og 10. plassene det norske postverk for henholdsvis 55 øren og 45 øren i skipsserien som utkom 27. august.

NORGES BYPOSTER

Av ing. Carl A. Pihl.

- P. 1. 2 øre, brun — P. 4. 7 øre, grå —
 P. 2. 5 øre, lysebrun — P. 5. 10 øre, rosa —
 P. 3. 7 øre, grønn —

10. november 1885. Provisoriske utgave. Nr. 3 og nr. 4 med ny verdi i svart overtrykk, — først håndstemplet, senere utført i boktrykk fra plate i hel arkstørrelse.

5. 5 på 7 øre, rosa, midten grønn. 17.50 20.—
 6. 5 på 10 øre, grønn, midten rosa 17.50 20.—

Håndstemplede provisorier forekommer med skjje-, defekte og dobbelte overtrykk. Omvendt overtrykk er derimot ikke konstatert. Av de boktrykte provisorier er det flere typer, deriblant også den samme som håndstemplet. Håndstempel og boktrykk ofte vanskelig å skille fra hverandre.

Nr. 6 er funnet med diamanttagging. — Videre eksisterer et eksemplar (dobbelte håndstemplet overtrykk) med fragment av et 10 øres merke i blå farge i nedre venstre hjørne, antagelig rest av et ellers ukjent prøvetrykk. Endelig kjennes et brukt eksemplar med ekstra overtrykk «5 øre 5», om prøve eller fantasiprodukt kan ikke avgjøres.

Ulleberg skal engang ha nevnt at omkring halvparten av førsteutgavens to høyeste verdier ble overtrykt, altså ca. 10 ark av hver.

Hensikten med provisoriene er noe uklar, i betraktning av at det bare var gått en dag eller to siden de første frimerker ble satt i omløp. Enten skrumpet faktisk beholdningen av den mest nyttede verdi, 5 øre, straks inn, eller kanskje Ulleberg i tide ville gardere seg mot å melde utsolgt mens han ventet på trykkeriets hovedleveranse.

19. november 1885. Fargeendringer, for øvrig identisk med utgaven fra 9. nov.

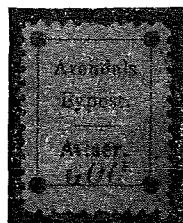
7. 2 øre, brun, midten blå	—25	1.—
8. 5 øre, grønn, midten rosa	—25	1.—
9. 7 øre, blå, midten brun	—50	2.50
10. 10 øre, rosa, midten grønn	—50	3.—

Alle verdier i nyanser. 2 øre således med blått eller ultramarint midtfelt, 5 øre fra grønn til dyp mørkegrønn, 7 øre lys blå og mørkeblå, 10 øre rosa til sterk lakkrodd.

Nr. 8 eksisterer utagget (makulatur?) og er også kjent med et liknende dobbelttrykk som nevnt under nr. 6, — i dette tilfelle med fragment av et blått merke langs høyre side. Nr. 9 er sett med diamanttagging og eksisterer muligens også utagget som makulatur. Nr. 10 fins diamanttagget, med sterkt forskjøvet midtfelt, samt i loddrette 3-striper tagget på alle sider, men ikke mellom merkene (10.—).

Emisjonen representerer trykkeriets hovedleveranse. Det har vært hevdet at fargene var feilaktige, men at Ulleberg likevel godtok merkene fordi han trengte dem sterkt. Sammenholdt med fargene for de samtidige offisielle 2, 5 og 10 øres frimerker er det kanskje rimeligere å anta at det var førsteutgaven fra 9. november som hadde fått ombyttede farger, og derfor kan betraktes som prøvetrykk tatt i ordinær bruk.

Merketypene er utførlig beskrevet i N.F.T., nr. 7/8—1944.

1. januar 1886. Spesielt avismerke. Boktrykk i ark à 12 (6 × 2) med håndstemplet svart, leilighetvis fiolett, kontrolltrykk GOU (G. O. Ulleberg). Papir farget. Tagget 10.

11. Aviser, svart på grønt, papir.

a. Svart kontrolltrykk	—25	2.—
b. Fiolett kontrolltrykk	7.50	—
c. Uten kontrolltrykk	0.50	—

9.de merke i regelen med defekt (Aviser), i noen ark mangler tilmed bokstavet helt. 4.de og 11.te merke i arkene oftest uten punkt etter Bypost, punkt etter Aviser også ofte borte.

Kontrolltrykket opptre defekt, dobbelt, tredobbelt, omvendt, skjævt og sterkt forskjøvet. Merker uten kontrolltrykk er uferdige og ikke utgitt.

Dobbelttagging er funnet på eksemplarer både uten, med svart og med fiolett kontrolltrykk.

Frimerket ble bare brukt av byens avisutgivere. Prisen var i følge Ulleberg «Gjenstand for Accord».

1889 (?) Provisorisk utgave. Nr. 7 og nr. 10 med håndskrevet ny verdi i svart blekk.

12. 5 på 2 øre, brun, midten blå — —

13. 5 på 10 øre, rosa, midten grønn. — —

De regulære 5 øres merker later igjen til å ha tatt slutt, og i påvente av ny forsyning hjalp man seg åpenbart på beste vis. Disse provisorier er sjeldne, bare ganske få eksemplarer er bevart.

1890. Som nr. 8, men fra retusjert stein, nå trykt med ny plate i ark à 100 (10 × 10). Fremdeles 4 typer.

14. 5 øre, lysegrønn og lysrosa —.25 2.—

Brevkort.

1891. (?). Provisorisk utgave. Nr. 9 med håndskrevet ny verdi, svart blekk.

15. 2 på 7 øre, blå, midten brun — —

1891. (?). Provisorisk utgave. Nr. 9 med håndstemplet svart overtrykk: Tall i sirkel.

16. 2 på 7 øre, blå, midten brun. 2.— 7.50

Skjeve, eksentriske og omvendte overtrykk (12.— —) fins, derimot er dobbelt overtrykk ikke påtruffet.

1

2 og 3

4

15. desember 1887. Format ca. 123 × 73 mm. Verdistempel oventil i begge hjørner. Boktrykk fra Nils Schanke, Arendal. Kartong gråaktig hvit.

1. 3 øre, rødbrun-rød 5.— 25.—

1. mars 1890. Format ca. 135 × 85 mm. Verdistempel i øvre høyre hjørne. Sideornamentene ca. 5 mm brede. Kartong gulbrun.

2. 3 øre brun-mørkebrun 2.50 —

3. 3 + 3 øre, brun-mørkebrun 3.50 —

Begge kort i 2 typer: Uten eller med punkt over «Til», henholdsvis krumme eller vinkelbøyde klammer om nedre tekstlinje.

189 (?) . Format ca. 132 × 80—86 mm. Likner foregående, men med bl. a. dobbeltlinjet omramning om verdistemplet, uten

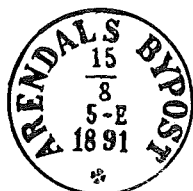
klammer om nedre tekstlinje, og med endrede ca. 3½ mm brede sideornamenter.

4. 3 øre, fiolett.

a. Kartong grågul-brungul	4.—	—
b. Kartong hvit-gulhvit	6.—	—
c. Kartong rødilla	—	—

Kartong i vekslende tykkelse. Utgaven var neppe i bruk.

Poststempler.

1. **Enring-stempel**, 22 mm, med ARENDALS BYPOST. I midten dato og klokkeslett i fire linjer. I Bypostens seneste år, visstnok fra sist i 1891, later angivelse av klokkeslett til å være fjernet fra stemplet. Farge vanligvis svart, men blå og sjeldnere rødfiolett forekommer.

Arendals Bypost.

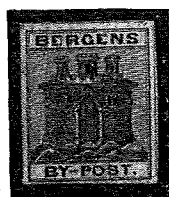
2. Et svart **gummistempel** med Arendals Bypost i to linjer er bare sett på avismerket fra 1886.

BERGEN:

Bergens Bypost (I).

En kjenner svært lite til denne Bergens første bypost, ikke engang eiernes eller bestyrers navn. Den er først omtalt i marsnummeret 1867 av «Le Timbre Poste», og i samsvar med et brev fra J. B. Moens' korrespondent i Bergen, publisert i samme blads januarnummer 1868, var byposten etablert av et interessentskap som angivelig utga et frimerke allerede i 1865. Verdien var 2 Skilling, og merket var bare til salg i Bergen med forsteder. Etter få måneders drift var virksomheten opphørt på grunn av manglende tilslutning fra publikums side, og bestyreren skulle kort etter ha forlatt landet.

Frimerker.

1865. Bergens byvåpen. Punkt etter BY-POST. Steintrykk i ark à 20 (10 × 2). Papir gråaktig hvitt. Utagget.

1. (2 Sk.), mørkebrun 35.—

Merket kjennes ikke brukt og dets status er usikker. Muligens handler det seg om et prøvetrykk for nedenstående utgave.

1865 (?)—66. Som foregående. Steintrykk i ark à 81 (9 × 9). Papir hvit til tonet med vannmerke loddrette striper. Utagget.

2. (2 Sk.), olivenbrun i nyanser 2.— 200.—

Kjent avstemplet i tiden 5. mars — 14. juli 1866.

I Moens' restlager, som i 1900 ble solgt til Edward M. Ruben i København, var ca. 1900 ubrukte merker på stripet papir, men bare få nr. 1 som opplagt er sjeldnere.

Nytrykk:

Fra gamle Bergens-beholdninger stammer en rekke litograferte merker **uten** punkt etter BY-POST, alle på hvitt til tonet papir. Har vært betraktet som forfalskninger, men meget tyder på at de rettere må karakteriseres som nytrykk.

- N. 1. (2 Sk.), gråbrun. Ark à 35 (5 × 7) med ytre rammelinjer og delelinjer mellom merkene.

a. Uttagget	2.—
b. Tagget 12, 12½ eller 13	3.—
c. Do., men utagget vannrett	7.—

- N. 2. (2 Sk.), lys gråbrun i nyanser. Arke à 35 (5 × 7) fra ny plate **uten** ramme- og delelinjer.

a. Uttagget	5.—
b. Tagget 16	5.—

- N. 3. (2 sk.). Ubetydelig endret tegning med bl. a. farget punkt under S i POST og kort skrå fargestrek som krysser bakgrunnens skraveringlinjer i øvre venstre og nedre høyre hjørne. Ark à 16 (4 × 4), igjen med ytre ramme- og delelinjer mellom merkene.

Utagget.	
a. Gråbrun	2.—
b. Lys olivenbrun	3.—

- N. 4. (2 Sk.), gråbrun. Som foregående, men fra ny plate uten ramme- og delelinjer. Arkstørrelse antagelig 16 (4 × 4), men muligens 12 (4 × 3). Uttagget 5.—

Forfalskninger:

I motsetning til nytrykkene må følgende utgaver anses som falsifikater. Også de mangler punkt etter BY-POST, men tegning og bokstavenes form avviker betraktelig, eksempelvis G istedetfor G i BERGENS.

F. 1. (2 Sk.), lys gråbrun. Format noe større enn nytrykkenes, men inskripsjoner i mindre bokstaver. Arkstørrelse ukjent. Ytre ramme- og delelinjer mellom merkene.

Utagget 15.—

F. 2. (2 Sk.). Tarvelig imitasjon. Ark à 30 (15 × 2) uten ramme- og delelinjer. Gummi tykk gullig. Utagget.

a. Brun i nyanser 15.—

b. Lys okergul 15.—

Interessante spesialstudier i «The Philatelic Journal of Great Britain», juli 1930 og juli 1931, av Sir John Wilson og A. J. Sefi.

Poststempel:

Enring-stempel, 22 mm, med BERGENS BYPOST og årstall, i midten dag- og månedsdatering. Stempelfarge svart.

Bergens bypost (II).

En ny bypost ble åpnet 1. juli 1868 av herrene Norshuus og Fr. Schroeter, som samme dag annonserte i byens aviser:

«Undertegnede have i Dag oprettet et Bypost-kontor og anbefale vi dette til Besørgelse af Breve og Pakker inden Byens Grændser. For Besørgelse af Breve betales 2 Skilling, for Pakker efter deres Størrelse. Breve der nedlægges i de i Byen anbragte Postkasser maa være forsynede med Frimærker, der erholdes paa Kontoret til 2 Sk. pr. Styk og 64 Styk à 1 Spd. Breve, der nedlægges i Kasserne uden at være forsynede med Frimærker besørgeres ikke, hvorhos Publikum anmodes om at paategne tydelig Adresse. Kontor i Skomager Smiths Huus i Veiten — aabent fra Kl. 10—12 Form., 4—6 Efterm.».

Begivenheten ble kommentert i flere av byens aviser. Således i «Bergensposten»:

«Vi tillade os at henlede Publikums Opmærksomhed paa det nu oprettede Bypostkontor der sikkerlig vil blive til megen Lettelse ikke alene for Forretningsmænd, men ogsaa for Alle og Enhver, der vil have skriftlig Besked hurtigt og sikkert frem. Da Bestyrerne af Bypostkontoret ere offentlig ansatte Mænd, har man i deres Stilling al ønskelig Garanti. Det er Meningens efterhaanden at udvide Bypostens Forretninger til ogsaa at omfatte de talrige Rutter med Smaadampskibene.».

Og i «Bergens Adressecontours Efterretninger»:

«Støttende os til de andetsteds høstede Erfaringer, finder vi det overflødig her nærmere at paapege det Gavnliges i at dette letvindte Maade for den indenbyes Communication ogsaa hos os benyttes i den Grad, at den kunde trives, saa meget mere som mange af de Hindringer, som vor Byes langstrakte Areal lægge i Veien for Samme, netop derved for en stor Del vilde udjævnnes.».

1. november 1868 flyttet Byposten til Storrhusgaten 4, 16. Rode nr. 58. 24. mars 1869 gikk Norshuus ut av kompaniskapet og Schroeter fortsatte alene til 31. desember samme år, da Byposten midlertidig hørte opp. 19. mars 1871 åpnet den påny, denne gang av G. A. Riisberg i Theatergaten 3, 11. Rode nr. 127, med ombæringstider kl. 8, 11, 15 og 18. Kort etter, 1. juni, flyttet Byposten ennå en gang, nå til Torvalmenning 21. c, 13. Rode nr. 46. b, og ombæringstidene ble samtidig endret til kl. 10, 13, 16 og 18. Endelig gikk Byposten 1. september 1871 atter over til en ny eier, John Andersen, som drev den en kort tid. Lukningsdato er ikke kjent, men Byposten var ihvertfall forlengst lukket da det offentlige overtok fra 1. september 1878.

I et brev 8. august 1872 fra Bergens postmester til Poststyret heter det blant annet:

«.... Jeg skal sluttelig bemærke, at der 2 Gange af Private har været forsøgt med Oprettelse af Lokalpost hersteds, hvilke Forsøg har medført Tab for Entreprenørene, men, saavidt jeg have kunnet erfare, have disse Foretagender ikke været bestyrede saaledes, at de kunde erverve sig Publikums Tillid og desuden ere senere saavel Byen som Forretningerne betydeligt forøgede.».

Frimerker:

1. juli 1868. Verdital i rektangel. Steintrykk, trolig i ark à 64 (8 × 8). Papir farget. Tagget (gj.stukket?) ca. 8½—9.

3. 2 (Sk.), svart på blek lillarosapapir
75.— 250.—

Papiret er meget skrøpelig, hvorfor dette grovperforerte merke praktisk talt alltid er mere eller mindre defekt.

Prøvetrykk:

- P. 1. 2 (Sk.), svart på rosa papir. Steintrykk i ark à 56 (7 × 8).
a. Utagget 5.—
b. Gjennomstukket —
- P. 2. 2 (Sk.), rød og hvitt papir. Steintrykk i ark à 56 (7 × 8).
a. Utagget 5.—
b. Gjennomstukket 10.—

Sanness angir P. 2 i ark på 64, (fra en annen plate?).

Nytrykk:

Avvikende tegning: 2-tallet bredere og med slakere fotstrek, bokstavene høyere og med bl. a. større øye i P i BYPOST.

- N. 5. 2 (Sk.), svart på hardt lillarosa papir. Merkeavstand 3½ mm.
a. Utagget 4.—
b. Tagget 16 —,25
- N. 6. 2 (Sk.), svart på porøst lillarosa papir. Merkeavstand ca. 4 mm. Gjennomstukket 16 —,25

Svart på gråaktig hvitt papir med hektografert skrift på baksiden, utagget, er sett. (Utklipp av hva?).

Forfalskninger:

Av utaggede imitasjoner kjennes

- F. 3. 2 (Sk.), svart på tynt mørklilla papir. Delelinjer mellom merkene. 2-tallet smalere og mere flatklemt oventil. P i BYPOST med høyt smalt øye.
Visstnok trykt i Danmark 2.—
- F. 4. 2 (Sk.), svart på dyplilla papir. Ingen delelinjer mellom merkene. Velformet øye i P i BYPOST. Bare 9 loddrette skraveringslinjer i nedre høyre hjørnefelt. 4.—
- F. 5. 2 (Sk.), blodrød på hvitt papir. Tarvelig trykk. Bokstavene for tynne og for høye.
- F. 6. 2 (Sk.), grønn på tynt hvitt papir. —

Mai 1869. Verditall i ring. Steintrykk fra litograf Bucher, Bergen, i ark à 36 (6 × 6).

Førstedags-kuverter

— hva skal vi med dem?

Fra «Den Unge Frimærkesamlers Blad» sept. 1960 — klipper vi følgende hjertesukk:

De mange nye danske frimærker, der er udkommet i løbet af sommeren, har atter gjort spørsmålet om førstedagskuverter aktuelt. Har den slags overhodet nogen berettigelse? Er det absolut nødvendigt, hvis man vil have et land komplet da at tage disse førstedagskuverter med i samlingen? Og hvad er i det hele taget deres opgave?

Det sidste spørsmål er i hvert fald let at besvare: Spekulation! De forskjellige landes poststyrelser (i samarbejde med frimærkehandlerne) — eller måske er det omvendt! — har forlængst opdaget, at der er penge, mange penge at hente ved at markere nye mærkers fremkomst med udsendelse af førstedagskuverter. Det er millioner af kroner, der på den måde hvert år hentes ud af samlernes lommer. Alene i USA er der i de første seks måneder af 1960 udsendt ikke mindre end 8.329,106 førstedagskuverter.

Hvordan det egentlig er gået til at man har kunnet bibringe frimærkesamlere den idé, at et frimærke er mere verdifullt, fordi det sidder på en bestemt kuvert og er afstemplet en bestemt dato, lader sig vel ikke forklare.

Sandheden er at disse førstedagskuverter — set fra et filatelistisk synspunkt — er fullstendig verdiløse. De er ikke mere værd end verdien af det eller de frimærker, hvormed de er frankeret!

Selvfølgelig kan der laves både en smuk og morsom samling af førstedagskuverter. Men med filateli har de intet at gøre. Så må hver enkelt samler — også en juniorsamler — selv afgøre, om han har lyst til at ofre et ekstra beløp for en førstedagsstemplet kuvert.

Man er i hvert fald ikke en ringere samler, fordi man lader være!

Norsk Filatelistisk Tidsskrifts hederstegn.

Vi minner om at forslag til utdeling av dette hederstegn må være innsendt til Forbundets styre innen utgangen av desember måned. Forslagene må være skriftlige og inneholde begrunnelse.
Oslo, den 3. november 1960.

Arnstein Berntsen,
president.

Motiv og Tema

Av Odd Grahm.

Temasamling i «Royal Philatelic Society».

Philatelic Trader for 14/10 meddeler, at det ærverdige selskap Royal Philatelic Society har besluttet å åpne sine porter for temasamling. — Mr. Ernest Trory, Brighton, spesialist på «Olympiske leker» vil på møtet 19/1 1961 legge frem sin samling av Olympiamerker, ialt ca. 600 blad. Dette er første gang en temasamling overhodet blir vist i RPS.

Fip og Fipco får felles reglement for bedømmelse av motivsamlinger.

Det utkast til fellesreglement for bedømmelse av motivsamlinger som ble omtalt i min artikkel i hefte 9 (side 124) ble vedtatt på Fipco-kongressen i Berlin i slutten av august. Det er nu også vedtatt på Fipkongressen som ble avholdt i Warszawa i forbindelse med «Polska 60». Dermed er en urimelig forskjell i oppfatningene av motivsamlinger ved nasjonale og internasjonale utstillinger bragt ut av verden til glede for alle parter.

En tanke til etterfølging?

Det tyske «Samlereexpress» skriver at en temasamling som illustrerer «Den tyske arbeiderbevegelses historie» er innkjøpt og overlevert museet i Leipzig, ut fra den oppfatning at virkelig gode og historisk verdifulle samlinger ikke må komme på auksjon, men fagmuseene bør sikre seg slike frimerkesamlinger slik at resultatet av årelangt arbeid ikke må være forgjeves.

Blomsterserien fra New-Zealand, sendt ut for en tid siden, har blomsternavnene på maorisk, hvilket gjør det vanskelig for «blomstersamlere» å plassere merkene på rett plass. De vitenskapelige navn på de avbildede blomster er:

- ½ d Manuka — *Leptospermum scoparium*, (Myrtefamilien).
- 1 d Karaka — *Coronocarpus laevigata*, (Anacardiaceae-familien).
- 3 d Kowhai — *Sophora tetraptera*, (Erteblomstfamilien).
- 6 d Pikiarere — *Clematis hexasepala*, (Ranunkelfamilien).
- 8 d Rata — *Metrosideros robusta*, (Myrtefamilien).

Religiøse motiver.

Den nye Vatikanserie som er nevnt i hefte 10 kommer 8/11 i ti verdier hvorav to ekspressmerker. Serien henter sine motiver fra «Barmhjertighetsgjeringene», plastisk relieff, av billedhoggeren Giovanni della Robbia (1469—1529), på inngangsportalen til hospitalet «del Ceppo di Pistoia», Toscana og bearbeidet for frimerker av Andreina Grassellini.

Motivene er:

- 5 L Mett de hungrige.
- 10 L Gi de tørstige å drikke.
- 15 L Gi de nakne klær.
- 20 L Gi vandrerne herberge.
- 30 L Besøk de syke og de som er i nød.
- 35 L Besøk de som er kastet i fengsel.
- 40 L Begrav de døde.
- 70 L Portrett av Pave Johannes XXIII, med symboler for Tro og Barmhjertighet.
- 75 og 100 L (ekspressmerker) — Pavens våpen med allegorisk fremstilling av Dyden.

Samlere som har vært eller er speidere vil her ha et temaområde som ikke flyter over alle grenser, slik som f. eks. sportsmerkene nu har en tendens til, og hvor spesialisering innen de enkelte sportsgrener er nødvendig skal en få alt med. Området er også hittil nokså fri for spekulasjonsserier, bortsett fra (etter min mening) serien på 15 merker fra Nicaragua 1957 i anledning bevegelsens 50-års-jubileum og 100-årsdagen for dens grunnlegger Lord Baden-Powells fødsel. Serien er for stor til å være postalt berettiget. —

Nedenfor er landevis og «katalogmessig» ført opp de frimerker som f. t. finns innen dette område, uten at det garanteres mot mulige feil. Tall i () angir antall merker i serien.

Australia	1948 (1) Australsk speider i unif.
	1952 (1) —, —
	1960 (1) Speiderpikenes 50-års-jubileum. Speiderpike, Baden-Powell, emblem.
Bahrain	1957 (3) Storbritannias 3 merker til 50-årsjubileet, overt.
Belgia	1957 (2) Speideremblem — Baden-Powell.
Brasil	1954 (1) Speider, flagg, leir.
	1957 (1) Baden-Powell og embl.
	1960 (1) Speiderbevegelsens 50-års jubileum.

Canada	1955 (1) Emblem/halvkule.	Luxembourg	1957 (2) Baden—Powell, emblem (lilje).
	1960 (1) Canadiske speiderbeve- gelses 50-års-jubiléum.	Mascate Dubai	1957 (3) (Se Bahrain).
Cuba	1954 (1) Speider/emblem/Cubas flagg.	Nederland	1937 (3) Emblem, jamboree-flagg Apollon
	1957 (2) Speiderleir, Baden— Powell.	Nederl. India	1937 (2) Speider i uniform.
Curacao	1957 (3) Baden—Powell.	New-Zealand	1944 (2) Elisabeth og Margareth i speideruniform.
Cyrenaica	1926 (5) (Se Italia).		1953 (2) Speiderpike/flagg, spei- der/kjøkken.
Danmark	1960 (1) «Pigespeiderne», Dron- ning Ingrid (25 års spei- derjul).	Nicaragua	1959 (1) Emblem.
Dominik. Repl.	1957 (8) Olympiadeserie 1956, m/ tillegg og speiderembl.		1957 (15) Diverse motiver.
	overtrykt i rødt.	Pakistan	1958 (2) Frimerker fra 1954/55 overtrykt.
Egypt	1956 (3) Landspeider, sjøspeider, luftspeider/ emblem.		1960 (1) Emblem og motiv fra Kiplings «Kim».
Eritrea	1926 (5) (Se Italia).	Panama-Kanal	1960 (1) Speiderbevegelsen 50 år.
England	1957 (3) Elisabeth II og div. spei- deremblemer.	Philippinene	1949 (1) Speiderhilsen, emblem.
			1954 (1) Overtrykksmerker (47/ 52) «First jamboree 54»
Finnland	1957 (1) Speider-håndhilsen/		1957 (1) Speiderpike/leir/embl.
Formosa	1957 (3) Emblem.		1959 (7) Feltkjøkken, bueskyting også 1 blokk).
	1959 (3) Speider i leir, emblem.		
Frankrike	1947 (1) Speideremblemet liljen.	Qatar	1957 (3) (Se Bahrain).
Hellas	1960 (8) St. Georg (bevegelsens skytspatron) -hilsende speider, div. motiver fra speiderlivet, Kronprins Konstantin i speideruni- form, flagg/emblem.	Romania	1931 (5) Div. motiver fra speider- livet etc.
			1932 (6) do. do.
Indonesia	1955 (5) Emblem, semafor, leir- bål, «god gjerning», hilsen.		1934 (6) Serien fra 1932 med overtrykk «Mamaia-34».
			1934 (5) Div. motiver fra speider- livet etc.
Iran	1950 (3) Shaen som speider/ emblem.		1936 (3) Romanias våpen, etc. Speiderlilje.
	1957 (1) Baden—Powell.	San Marino	1927 (4) Frans av Assisi. spei- deres skytspatron.
	1960 (2) Jamboree.	Siam	1919 (19) Merker 1906—20 overtr. «Scout's Fund».
Italia	1923 (1) Frans av Assisi, katolske speideres skytspatron.	Somalia	1923 (5) (Se Italia).
	1926. 6) 50 c i Propagande Fede- serien (Hl. Frans øverst til høyre).	Tripolitania	1923 (5) (Se Italia).
	1926 (6) Frans av Assisi (20, 30 c, 1, 25 og 5 L).	Tunis	1960 (5) Araberspeider jamboree 1960.
		Tyrkia	1938 (1) Speider.
Jamaica	1951 (2) George VI, Emblem på kart.	Ungarn	1925 (1) 1000 f: Speider.
Japan	1949 (1) Speider.		1933 (5) Jamboree i Gøddøllø.
Kap d. G. hâp	1900 (3) Warner Goodyear, Baden—Powell.		1939 (4) Speiderpikejamboree i Gøddøllø, div. motiver.
Korea (Sør)	1957 (2) Speider, emblem.	USA	1948 (1) 3 c, Juliette Low, stifter av USA's pikespeider- forbund.
Lichtenstein	1932 (1) Franz I/to speidere.		1950 (1) 3 c, Boy Scouts of Ame- rica (Speidere, emblem)
	1953 (4) Baden—Powell, speider- hilsen.		1960 (1) Speiderbevegelsens 50- års jubileum (Speider- hilsen).
	1957 (2) Stifinning m/ fakler, Baden—Powell.	Viet-Nam (Sør)	1960 (4) Speider på marsj, leir, emblem.
Litauen	1958 (4) «Olympiaserie» 38 over- trykt speideremblemtill.	Østerrike	1951 (1) Speideremblemtill.

«Bergen 1961».

Blanketter for «Foreløbig anmeldelse» er sendt samtlige klubber tilsluttet NF. Hvis noen har fått for lite antall så vennligst be om flere.

Forberedelsene til utstillingen er i full gang og de forskjellige komiteene er kommet i sving. Det er nedsatt i alt 5 komiteer, og de forskjellige komitéformenn sammen med klubbens formann og utstillingens sekretær utgjør hovedkomiteen. Sammensetningen ser slik ut:

Hovedkomiteens formann: Eivind Evensen.
 Utstillingskomiteen: F. Walter-Johannesen.
 Finanskomiteen: Ragnar Olsen.
 Arrangementskomiteen: F. C. Svendsen.
 Presse og informasjon: F. C. Moldenhauer jr.
 Sekretær Gustav Erichsen jr.

Som tidligere nevnt vil det i tillegg til den nasjonale utstillingen bli holdt en klubbkonkurranse. I denne kan følgende samlinger godtaes i den utstrekning plassen tillater det: 1. Junior-samlinger. 2. Motivsamlinger. Ved bedømmelsen av samlingene vil det bli lagt vekt på: Samlingens fullstendighet, objektenes kvalitet, oppsetning og beskrivelse. Ang. albums for juryen har en dog måtte begrense antallet til 1 album grunnet oppbevaringsmulighetene. Deltagelsen i denne konkurranse er i henhold til styrets beslutning gratis. De samme skjemaer benyttes som for den nasjonale utstilling, men merkes i rubrikken KLASSE med «Klubbkonkurranse».

Vannrett mm	Loddrett mm	Betegnelse
13,9	8,7	12A27
14,2	8,5	3B27
14,2	8,0	10B28
14,4	8,1	21D34

Med hensyn til omfanget av utstillingen kan nevnes at det regnes med et maksimalt rammeantall på ca:

- Seksjon A: Innbudte samlinger 23 rammer.
- B: Nasjonal utstilling 106 rammer.
- C: Klubbkonkurranse 40 rammer.

Vi håper på stor tilslutning både til den nasjonale utstillingen og til klubbkonkurransen. Husk at fristen for foreløbig anmeldelse til begge er 31. desember 1960.

Håkonshallfrimerkene kommer til åpningen av «Bergen 1961» den 25 mai

I en samtale med NFT bekrefter frimerkeforvalter Verle at Håkonshallmerkene kommer den 25. mai neste år. Det blir to verdier, 45 og 90 øre. Motivene er ikke fastsatt enda. Ellers avsanner herr Verle ryktene om tillegg på de forestående idrettsmerkene. Motivene for disse er heller ikke ferdig, det har vært flere utkast uten at det hittil er kommet frem noe brukbart.

Opplagstallene for årets førstedagsbrev ble: Flyktningehjelpen 24.896 stk. + 35.000 som ble forært FN's flyktningehjelp. Skipsfartsserien 18.832 stk. Europamerkene 51.835 stk.

Fra det verdenskjente sveitsiske auksjonsfirma Corinphila i Zürich har vi fått tilsendt katalogen for kjempeauksjonen som finner sted 5.—10. des. Betrakter man katalogen som trykksak følger man glede ved bare å blade i den. Når dertil kommer at det frimerkemateriell som frembys er absolutt utsøkt både kvalitativt og kvantitativt og til dels meget sjeldent, vil vi anbefale alle som har lyst på en vakker trykksak om sjeldne frimerker å skrive til Corinphila (adr. Bahnhofstrasse 12) og be om et eksemplar av katalogen. For prima eksemplar av Norge nr. 1 med datostempel og nummerstempel er anslagsprisen 100—150 S.frc., så der er lite håp om at mange norske vil følge seg fristet til å by på disse.

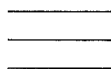
Bidrag til studiet av Norges brevkort.

Av Carl H. Werenskiöld.

Centraltrykkeriets 5 øre brevkort med ramme, 1886. Helpostkatalogens nr. 30 II.

I tilslutning til min artikkel i dette tidskrift 1956, s. 183—189 kan nå meddeles at fire nye varianter er funnet, som bør innlemmes i tabellene 4, 5 og 7, som følger:
 Merkestilling:

Merkebillede

Øvre rammelinje noe fortynnet over OR. Nedre rammelinje fortynnet nær venstre hjørne.

Alle disse er på hvit kartong. Hermed er 114 varianter nå kjent og beskrevet av et formodet samlet antall av 120.

Stemplingsvignetter - Utstillingssamlinger - Motivsamlere

Jeg skal motstå fristelsen til å svare Herr Berntsen slik hans «svar» til meg fortjener. Kun vil jeg ha sagt at hans faderlige oppfordring til meg om å «forsøke å lære litt om den egentlige filateli» minner meg om «egget som ville lære høna å verpe». Klassisk filateli har jeg syslet med i henved 50 år, så jeg skulle tro at jeg med årene har ervervet tilstrekkelig kjennskap til den «egentlige filateli» — hva nå dette er for et nytt begrep som søkes lansert. —

Hva herr Berntsen som privat samler mener om oss **motivsamlere** og den gren av filatelien vi dyrker, er oss komplett likegyldig. Dersom imidlertid **presidenten i NFF** mener det samme som privatsamleren Berntsen blir saken av en alvorligere natur. Jeg må igjen feste oppmerksomheten på det vedtak som ble gjort på CIF 60 i Barcelona, samt på overenskomsten av 15/6 60 mellom Fip og Fipco (h. 9 side 124) som går ut på at de to organisasjoner **for å fremelske alle grenene av filatelien og for å ivareta alle filatelisters interesser** er enig om å utarbeide et felles **reglement for motivsamlinger**. Dette reglement er nå vedtatt (forf. s. anm.). Tydeligere kan det vel ikke fra Fips side gis uttrykk for at motivfilatelien er fullt likeberettiget med «klassisk».

— Det er altså bare å akkvisere med dette, uten å redusere in ridiculum alle som drister seg til å samle på annen måte enn en selv.

Etter herr Berntsens «svar» har jeg fått en rekke brev fra kjente norske filatelister som tar avstand fra dette «slag under beltestedet» (uttrykket lånt fra et av disse brev). «Vi andre» som «vet det» er altså ikke alle norske filatelister ÷ meg! Det vil muligens være nyttig for presidenten i NFF å ha dette for øye.

Til slutt vil jeg bare sitere fig. gyldne regel for god presseskikk:

«Meget ville være vunnet om man i avisdiskusjoner ville innskrenke seg til å anføre hva man selv mener om **saken** og avholde seg fra enhver omtale av motpartens person hans intelligens, fatteevne og synsmåte.

Man kan trygt overlate til leserne å gjøre seg opp en mening om de tingene....»

Jar, den 8. november 1960.

Odd Graham.

Vi beklager at den opprinnelig diskusjon om disse ting etter hvert har utartet seg. Meningene kan og skal være delte i en diskusjon, men den behøver ikke derfor bevege seg bort fra det diskusjonen gjelder. Vi har hatt flere klager fra lesere over herr Arnstein Berntsens innlegg i nr. 10/60 — dessverre — og som en avslutning på denne diskusjon lar vi en av dem få luften sin mening.

Etter å ha lest herr Berntsens svar til herr Odd Graham i N.F.T. nr. 10 er det med virkelig beklagelse jeg må fastslå at herr Berntsen i sine refleksjoner betydelig fjerner seg fra det han gjør seg til talsmann for, nemlig filatelistisk viten.

Jeg sikter til hans avsnitt pkt. 3 i artikkelen, og det aller siste avsnitt som kanskje ikke burde

vært skrevet i det hele tatt. Herr Berntsen skriver: «*En motivsamling er ikke filateli og kan aldri bli det — det må slås fast en gang for alle.*»

Med hvilken rett kan herr Berntsen fastslå det? Den filatelistiske historie gir ikke noe slikt syn. Det forekommer meg at herr Berntsen hever seg fram som en reformator på dette område — men gjør det alene — *vi andre* som herr Berntsen kaller filatelister og klassifiserer seg med, — vi kan sikkert svare hver for oss. Han «oss'er» seg med de som *virkelig studerer filatelien* og stempler en annen manns refleksjon som «sterkt sagt nonsens». Jeg synes det er lite akademisk ved uttrykksmåten. For øvrig tror jeg herr Berntsen forsøker å heve sine filatelistiske områder noe høyere opp enn stort sett tjenlig. Jeg skal bruke hans egne ord i en fri omskrivning: *Filateli er ikke, og kan heller aldri bli noen vitenskap.* Her er der ikke tilstrekkelige forutsetninger å bygge på, — og de analyser som er gjort, — og gjøres, historisk, materielt, statistisk o. s. v. — er med et vitenskapelig mål nærmest for småting å regne. Det har hittil bare framkommet noen enkle slutninger, — og stort sett er det bare hypoteser en arbeider med.

Og her er jeg kommet fram til det essensielle. Det er en hypotese herr Berntsen vil fastslå en gang for alle som et faktum. Eksakt vitenskap! Det forundrer meg ikke at herr Berntsen finner mangt uforståelig når han studerer — men da er det bare ikke å gi opp — studer videre! Ta studiene av den filatelistiske historie først. Prefilateli kan en jo hoppe over så lenge, — en skal jo fram til motivsamleren.

Da skulle det ikke forundre meg om herr Berntsen fant ut at fra et «motiv» til «lekkerbisen i ortodoks betydning» absolutt ingen historisk-filatelistisk klasseforskjell var. Heller ikke ville han kunne framsette eksakt at en motivsamler ikke er noen filatelist.

Ja, ja — mangel på kunnskaper har vi alle, — også De, herr Berntsen.

FIL ATELEIA.

Som et siste punktum for denne diskusjon vil redaktørene bare få minne d'herrer debattanter om en liten ting. Filateli — eller frimerkesamling kjære lesere og skribenter er en **hobby** — kongenes hobby eller hobbyenes konge — etter fritt valg, og vi ber våre fremtidige debattanter huske dette. En hobby skal være til glede og hygge, til avkobling når hverdagens kav er slutt, **ikke** til kiv og uvennskap — og glem for all del ikke det som er det største ved vår kjære hobby: Enhver kan samle som han vil, hva han vil, og når han vil — uansett interesser og områder, tema eller vitenskapelige studier, dyre eller billige merker, så er han frimerkesamler like fullt.

Med disse linjer er denne diskusjon ugjenkallelig slutt.

Red.

Kjøper ustemplet Norge nr. 35—36 og 37 I.

Fylkeslege **Hegbom**, Stavanger.

Juniorarbeidet i Danmark

I Danmark er juniorarbeidet sentralisert i «Samarbeidende Junior Samlerklubber», der for tiden består av 41 aktive klubber. S.J.S. har siden 1945 utgitt «Den unge frimerkesamlers blad» opplag for tiden 100 eksp. Dessuten utgis et engere «Juniorlederens blad». De har også hver vår, en årlig, juniordag og utstilling ambulerende mellom klubbene. De har eget særstempel og merkater. Merkatene viser forskjellige lands første frimerker. Danmark er jo svært heldig stillet, da de korte reiseavstander gjør at juniorer og lesere stadig kan komme i kontakt og møtes til forhandlinger og utveksling av ideer.

Her i Norge får vi håpe at det samarbeide, som nu er i emning, vil påskynde arbeidet for en lignende organisasjon hos oss. Jeg har kontaktet flere av våre klubber, om samarbeide, men en svakhet er det, at juniorene mange steder, ikke har egen status. De bare møter opp på seniorenens aften og der får litt hjelp, men da blir det hele for løst og tilfeldig, da senioren begynner sent og juniorene bør sendes hjem senest kl. 21.00.

Omar Eliassen.

Juniorarbeidet på internasjonalt plan.

Etter oppdrag av F.I.P.'s kongress i Hamburg, har presidenten for F.I.P.'s Juniorkommisjon, Hartwig Danesch utsendt spørreskjema 1959 til de enkelte F.I.P. land.

Av svarene fremgår, at der i Norge, Danmark, Holland, Østerrike, Sveits, Tyskland, Tsjekkoslovakia, Jugoslavia og Israel drives organisert juniorarbeide. Det vil bli opprettet samarbeide med disse land for utveksling av bytteadresser, utgivelse av et juniortidsskrift og utarbeides reglement for internasjonale juniorutstillinger.

Det må antas at flere enn de ovennevnte 9 land slutter seg til, det lave tall tyder på at flere land ikke har svart på forespørslen.

O. E.

Oslo Filatelistklubbs juniorgruppes Jubileumsutstilling

14.—15. januar 1961 har fått god tilslutning av Norske juniorsamlere.

Dessuten har også våre naboland anmeldt samlinger og fra Holland er det meldt 4 utstillere.

Oslo Filatelistklubb har oppnevnt 5 dommere: Disponent Dan Thune-Larsen, dr. Per Gellein,

orlogskaptein Bjørn Melbye, ingeniør Niels Nickelsen, vaktm. Fridolf Lundstrøm.

Alle kjente filatelister, så juniorene kan vente god og reell bedømmelse.

Objektene ventes fremme i Oslo til 1. jan. 1961.

Av de mottatte anmeldelser fremgår at både studie, katalog og temasamlinger er representert og det skal bli interessant å se, hva de utenlandske samlere har å vise. Da mange av samlingene tidligere er prisbelønnet, ventes konkurransen å bli stor om de høyeste premier, og det skal etter alt å dømme bli en severdig utstilling.

O. E.

By- og bygdenytt.

ARBEIDERNE FILATELISTKLUBB, møte nr. 531 ble holdt 4. oktober under ledelse av formannen G. A. Carlsen, 21 medlemmer til stede. Formannen takket for gaver til klubben og kunne opplyse at det ville bli trykket en 30-års-beretning som ville være ferdig til festen.

Møte nr. 532 ble holdt 18. oktober under ledelse av formannen G. A. Carlsen, 22 medlemmer til stede. Et av medlemmene mente at det var for lite kontakt mellom klubbene og spurte om ikke formannen kunne ta seg av dette. De oppstod en diskusjon om de pakker man får kjøpt i butikkene fra Tubfrim da flere av medlemmene mente at innholdet ikke var i den stand at det burde selges. Formannen svarte at det skulle styret ta seg av.

BERGENS FILATELIST-KLUBB var tirsdag den 25. oktober på tur til Alvøen Papirfabrik A/S. I alt 30 medlemmer startet i buss fra byen kl. 19 og kom først tilbake kl. 23 etter vel to timers rundtur i fabrikkens forskjellige avdelinger. Det var meget interessant å se hvordan kluter og cellulose ble forvandlet til høyverdig papir. Vi fikk også se hvordan vannmerkene ble satt på, og forklaring på de forskjellige typer papir. Hver deltaker fikk til slutt en mappe skrivepapir og konvolutter av Alvøens ypperlige papirkvalitet.

Hovedmøtet tirsdag 22. november under ledelse av formannen Eivind Evensen. 40 medlemmer til stede. Formannen sa først minnord over Sigurd Fasmer Hille og redegjorde deretter sammen med utstillingskomiteens formann Walter-Johannessen om «Bergen 1961». Til slutt ble det avspilt et lydbånd fra OFK der dr. Vajda fortalte om den sveitsiske tobakksmillionæren Maurice Burrus og hans samlinger.

DRAMMENS FILATELISTKLUBBS møte den 14. november var festmøte etter tradisjonell oppskrift. Klubben feiret nemlig 34-årsdag. Det var god tilslutning, og det ble spist, talt og sunget til klubbens og filateliens pris til langt ut i de minste timer.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB har holdt årsmøte på Grand Hotell med forholdsvis godt besøk. Det forløpne år har det vært god tilslutning av interesserte juniorer, men det hadde naturligvis vært ønskelig med flere medlemmer såvel eldre som yngre. Byttevirksomheten har vært drevet i stor utstrekning.

Valg: formann Tomm-Arthur Ebbestad, nestformann Helge Nordby, sekr. Sigurd Brenden, kasserer Arild Gunnerød, styremedlemmer Eiv. Fossheim jr. og Arne Aarvoll. Juniorformann

Lasse Bjørn Olsen. Bytteleder Henry Kristiansen, Grensegt. 17, Hønefoss. De to siste møtene før jul blir 7. november og 28. november. På nyåret regner man med å kunne benytte de nye lokalene i Hønefoss Ungdomssenter som er under ombygging.

MOSS FILATELISTKLUBB. Møte mandag 17. oktober. Etter formannens åpning av møtet ga sekretæren en orientering om den utlyste konkurranse i frimerkeoppsetting, der bare klubbens medlemmer kan delta. Stark fortsatte frimerkekavalkaden med året 1921 og Frøyset fortalte om forholdet mellom futene og bøndene i Østfold i 1400- og 1600-årene. Det ble vedtatt å rette en henstilling til Forbundet om å forsøke å skaffe fra Postverket oppgave over de nye frimerkers netto-opplag og antall førstedagsbrev, slik at disse kan bli gjort kjent for samlerne gjennom tidskriftet.

OSLO FILATELISTKLUBB, møte nr. 1476 ble holdt i Oslo Handelstand 17. oktober 1960 under ledelse av formannen, Anders Evensen, til stede var 83 medlemmer.

Direktør T. Soot-Ryen stod for aftenens hovedpost: kåseri om «Forholdene på de Nederlandske Antiller». Som direktør for en marin-biologisk stasjon på Curacao, hadde kåsøren oppholdt seg der en tid, og han ga tilhørerne et meget interessant og lærerikt bilde av liv og forhold i dette fjerne område. Etter foredraget ble det vist en rekke vakre bilder fra øyene og til slutt fremlegg av frimerker fra Nederlandske Antiller.

STAVANGER FILATELIST-KLUB møte nr. 596 den 11. oktober på Victoria Hotell. Til stede 16 medlemmer. Det var en del diskusjon om inn- dragningen av flyktningemerkene, og det ble foreslått at Forbundet burde ta saken opp med Poststyret. En auksjon over eldre finske merker brakte en inntekt i klubbkassen på 35 kr.

TROMS FILATELISTKLUBB hevder seg godt internasjonalt. Magnar Marcussen deltok i Johannesburg med sin Malta-samling og fikk bronse. Til London-utstillingen hadde han anmeldt og fått godkjent sin Cyprus-samling. — Her er det sannsynligvis blitt misforståelser. Et appendix med soldatbrev og stempler har antagelig vært stillet ut mens samlingen, bestående av 1217-merker ikke ser ut til å være medtatt.

I Warsjava deltok Marcussen med en Gibraltarsamling og fikk forsolvet bronse.

Presterud har hatt sin Russlands-samling på flere utstillinger. At han mistet Johannesburg er ikke hans feil, men SAS som sannsynligvis har tatt noe feil i geografien, samlingen kom først fram etter en tur til Syd-Amerika — og for sent.

I Barcelona fikk Prestnerud forsolvet bronse. I London fikk han bronse, i Warszawa forsolvet bronse og endelig nylig i Bratislava sølv og ærespris.

Vi ønsker velkommen.

BERGENS FILATELIST-KLUB, arkitekt Tor-Sigurd Carlsen, avd.sjef Alf Gerds, arkitekt Michael Knutsen, arkitekt Jon Johannessen, arkitekt John Krogseth.

OSLO FILATELISTKLUBB, tollinspektør Sam Anderson, sivilingeniør John Tanke Sviland, lektor Arnt Friisk, ingeniør Louis Gay.

Internasjonale motivutstillinger 1961.

En stor internasjonal utstilling av motivsamlinger vil bli avholdt i Rimini, Italia under betegnelsen «RIMINI-FILCOS 61». Den er åpen for alle motiv/temasamlinger, og finner sted 18. mai til 4. juni 1961.

«Christi Königtum auf Briefmarken» — internasjonal utstilling av samlinger med religiøse motiver — holdes i Köln i oktober.

«Temex 1961» i Buenos Aires, oktober 1961. Utstillingen tar sikte på å bli den største utstilling av motivsamlinger som hittil er holdt på det amerikanske kontinent.

Nærmere om disse utstillinger så snart programmene er endelig fastlagt.

Frimerkene som illustrerer Henrik Sjøfareren er utlånt fra **Frimærkshuset A/B**, Stockholm og **Tore G. Solheim**, Oslo.

Utvalg i frimerker fra Skandinavia og Europa sendes interesserte.
L. Petrud, boks 235, Vinderen.

Bundespost, 50 forskjellige kun stort format gir jeg i bytte mot 75 forskjellige norske Jubiléumsmerker. — Bedre mot Bedre, kun hele merker.
E. Jensen, Gamle Kongevei 62, Trondheim.

ANGEBOT — Tschechoslowakische Briefmarken, postfrisch oder gebraucht. Schreiben Sie: deutsch, französisch, englisch an:

F. Vorlovsky, Plzen, U trziste 3.
TSCHECHOSLOWAKEI

TIL SALGS

Andersen og Dethloff: Norges frimerker 1855/1924. **Nord. Fil. Tidsskrift.** Årg. 1938 og 39. **Norsk Fil. Tidsskrift.** Alle årg. fra 1942 til 1960.

Selges til høystbydende — helst samlet.

Henv. **OLA SKOTTE, LESJA.**

VI ØNSKER ALLE VÅRE
LESERE OG ANNONSØRER

en riktig god Jul

og et godt Nyttår

REDAKSJONEN

En Belgiasamling i Schaubeck spes. Album, skal selges en bloc. Omfatter tiden 1849—1950 med i alt 705 merker, brukt og ubrukt. Kat. verdi kr. 2000,—. Et utmerket grunnlag for en spec. samling Belgia.

Interesserte kan skrive til sorenskriver Sveaass, Bergen Tinghus, telefon 16 307.

NYHETER

fra hele verden får De billig og sikkert ved å tegne et abonnement hos meg. Har nyhetstjeneste for Europa, FN, USA, Israel m. v. som har bestått i 20 år. — Be om en prøvesending — den kommer omgående.

ERIC KARLSSON

Box 347, Västerås, SVERIGE

NORGE ubrukt.

En del helark, bl. a. nr. 22, 82, 85/87, 96/125 221 a, Porto- og tjenestemerker til salgs.

Ubrukte og brukte enkeltmerker etter mancoliste.

Kataloger — Rekvisita.

RAGNAR BREDA SØRENSEN

Skabosgate 10. DRAMMEN

229.934 ex.

är upplagan på Göteborgs-Postens søndagsnummer *nu!* Det är en ökning med 23.475 ex. på ett år! I Göteborgs-Postens søndagsnummer finns en omfattande avdelning för frimärken och mynt och massor av annonser. Tidningen har prenumeranter i hela Skandinavien. Också Ni kan prenumerera på søndagsnumret genom att sända 2 sv. kr. pr. post för tidningen på söndagar under tio veckor. Den kommer portofritt. Gör som andra norska frimärkssamlare: prenumerera och deltag i våra intressanta tävlingar!

GÖTEBORGS-POSTEN

Box 241 — Göteborg 1

FLERE OLYMPIANYHETER:

Bulgarien vinter, tagget	Kr. 3,75
» » utagget	7,50
» sommer »	24,—
» » tagget	6,60
Romania sommer postfr.	12,75
» » brukt	2,—
» stripene 1848/52	30,—
» » utagget	72,—
Dominicana utagget	16,50
» tagget	12,—
» blokkene	105,—
Jugoslaven	18,50
Spanien, ny sportsserie	9,50
Formosa ny sportsserie	4,50
Dyreserie Mosambique (Yv 1850) »	8,50
Armenien, Noas Ark, dyr (Yv. 7,50)	3,50
84 Liberia, dyr etc. (Yv. 10 000) »	50,—
142 Russland-sport etc. (afa 200) »	75,—
Belgien, 13 Bedre Jernbane (50) »	10,—
500 forskjellige Holland	58,—
1000 » Ungarn, i hefte »	75,—
500 » Tyskland	12,50
500 » Ungarn	15,—
500 » China	8,50
1000 » Eng. kolonier ..	58,50
300 » Belgien	12,—
500 » Italien	34,50

JULEPRESANGENE:

Holland-albumet, ERKA, er nu kommet i handelen igjen, vakkert skrubind, Holland og kolonier kun	Kr. 38,50
Kilovare, Tyskland, øst og vest »	78,—
Ny Ungarnkilo, 1957	52,50
CSR, ny Triumphkilo i plastic »	52,50
¼ kg Canada	18,—
Zumstein-katalogen 1961	45,—
Norgeskatalogen 1961	12,50
Norge nr. 26, 12 øre gr., pene à »	15,—
» » » alle 6 typer, pene »	75,—
» » » blandet pr. 10 stk. »	120,—
» » » massevare pr. 100 »	750,—
Norske massevarer kjøpes etter liste.	
Utenl. d:o, alm., sorter kjøpes pr. 1000 kr. 2.	
Holland, moderne merker, Østerrike etter 1945 - Ungarn, d:o. Serietilbud sendes også, oppgi område	
Stor innstikkbok, 16 s. à 12 str. Kr.	15,—
Lux, 8 s à 7 cellof. str./sorte blad »	25,—
12 øre mattgrønn, prima lux ..	175,—
6 sk. posth. prima lux	45,—
Islandblokken, 190/92	20,—
Island 50 øre allting (135—50) »	42,—
Flott innslagslupe (forst. 6 ×) »	12,40
Flyktningmerker, Vaticanet ...	22,—
Olympiamerker, San Marino ..	12,50

Og så, GOD JUL, allesammen!

TOR E G. SOLHEIM

Industrigt. 60 V/1 — OSLO NV.

Fru Laila Bohre,
St. Olavsplass 1,
Oslo 13

BOKTRYKK

DYPTRYKK

OFFSETTRYKK

BOKBINDERI

KARTONASJEFABRIKK

KONVOLUTTFABRIKK

PAPIRFABRIKK

PAPIR OG KONTORSAKER

EN GROS

FORLAGSVIRKSOMHET

EMIL MOESTUE A/S

Utsalg- og trykksak-kontor

SKIPPERGATEN 38 – 40

ENELEVERANDØR AV FRIMERKER TIL DET NORSKE POSTVERK